

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

OFFICE OF THE PERMANENT SECRETARY FOR DEFENCE

กรอบความเห็นร่วม

ปฏิรูปประเทศไทย

ด้านการศึกษา

คำนำ

คณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติดำเนินการจัดทำเอกสาร
“การปฏิรูป : ด้านการศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาและ
กรอบความเห็นร่วมของประชาชนนำเสนอเป็นทางเลือกให้สภาปฏิรูปแห่งชาติ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 สามารถนำไปใช้เป็น
ข้อมูลในการศึกษา และเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปด้านการศึกษาที่สอดคล้องกับ
สภาพแวดล้อมของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต

การดำเนินงานประกอบด้วยการทบทวนข้อมูลจากหนังสือ รายงานการวิจัย
เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจากประชาชนทั้งโดย
การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย การเสวนา และรับข้อมูลเสนอผ่านทางโทรศัพท์
สี่อเล็กทรอนิกส์ จดหมาย และข้อคิดเห็นจากองค์กร หรือหน่วยงานที่สนใจการปฏิรูปด้าน
การศึกษา จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้กรอบความเห็นร่วม

สาระสำคัญของเอกสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทนำ และเนื้อหาหลักครอบคลุมใน
6 ประเด็นของการปฏิรูปด้านการศึกษา และในแต่ละประเด็นกล่าวถึงสภาพปัญหาและ
กรอบความเห็นร่วมของประชาชนซึ่งเป็นทางเลือกสำหรับการปฏิรูปด้านการศึกษาต่อไป

คณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขแก่คนในชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
☐ บทนำ	1
☐ โครงสร้างและการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ	7
❖ สภาพปัญหา	7
❖ ครอบคลุมเห็นร่วม	8
➤ ปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงาน	8
➤ ปรับปรุงวิธีการจัดสรรงบประมาณ	16
➤ พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ	20
☐ การจัดการศึกษา	23
❖ สภาพปัญหา	23
❖ ครอบคลุมเห็นร่วม	23
➤ พัฒนาหลักสูตร	24

สารบัญ

	หน้า
➤ พัฒนาการเรียนการสอน เทคโนโลยี และสื่อการศึกษา	30
➤ ปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผล	36
□ การจัดการสถานศึกษา	41
❖ สภาพปัญหา	41
❖ ครอบคลุมเห็นร่วม	41
➤ พัฒนาคุณภาพ	42
➤ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา	47
□ ครู และบุคลากรทางการศึกษา	50
❖ สภาพปัญหา	50
❖ ครอบคลุมเห็นร่วม	51
➤ ปรับปรุงการผลิตครูให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม	51
➤ พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา	55
➤ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	56
➤ ปรับปรุงการปฏิบัติงานและการสร้างมาตรฐานวิชาชีพครู	57
□ ผู้รับการศึกษา	61
❖ สภาพปัญหา	61

สารบัญ

หน้า

❖	กรอบความเห็นร่วม	61
➤	ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษา	62
➤	ยกระดับคุณภาพของผู้รับการศึกษา	66
➤	เพิ่มประสิทธิภาพการจัดปริมาณของผู้รับการศึกษา	68
□	การวิจัยและพัฒนา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	70
❖	สภาพปัญหา	70
❖	กรอบความเห็นร่วม	71
➤	การสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนา	71
➤	การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	73

□ บทนำ

“การศึกษา” ที่มีประสิทธิภาพได้รับการยอมรับทั้งภายในและนานาชาติประเทศ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นหัวใจในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งคำพูดว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ได้ชี้ชัดให้เห็นว่าการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อ การพัฒนาคนและประเทศ เพราะคนถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในขับเคลื่อนทรัพยากรใน ด้านอื่นๆ ของชาติ หากประเทศใดที่ประชาชนมีความรู้สูง มีความฉลาดทั้งด้านปัญญา อารมณ์และจิตสำนึกเพื่อสังคม มีความเข้มแข็งทางภูมิปัญญามากพอที่จะช่วยกันแก้ไข ปัญหา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นมีความเจริญ ตามไป ด้วย

สรุปได้ว่าการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาชาติ เนื่องจากการศึกษาจะ ช่วยให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น เรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม ความเป็น พลเมือง และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ตลอดจนถึงทักษะในการประกอบอาชีพและทักษะทาง เศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้มีความสามารถในการแข่งขัน ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมในระยะยาว

การปฏิรูปการศึกษาเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคุณค่า และคุณสมบัติของความ เป็นคนไทยให้มีความเหมาะสม ตั้งแต่ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ความรู้ ความชำนาญใน ศาสตร์ต่างๆ ที่จะสามารถเอื้อประโยชน์และตอบสนองในการรักษาและพัฒนาประเทศชาติ ให้มีความผาสุกและเจริญก้าวหน้า

สภาพปัญหาของการศึกษา จากข้อเท็จจริงของสถานการณ์การศึกษาไทยที่ไม่ว่าจะพิจารณาจากผลการประเมินในประเทศหรือระดับนานาชาติ พบว่ายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ทั้งในด้านคุณภาพ โอกาสทางการศึกษา ประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน โดยที่ผลการสอบ O-NET ในชั้น ป.6, ม.3 และม.6 ใน 5 ปีการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2555 เกือบทั้งหมดต่ำกว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้ ผลการจัดอันดับการศึกษาของไทยจากการประเมิน โดยองค์กรต่างประเทศพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติแล้ว อันดับความสามารถของไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของสถาบันไอเอ็มดี เปรียบเทียบ 60 ประเทศ จากปี 2550 อยู่ที่อันดับที่ 46 ปี 2557 อยู่ที่อันดับ 54 และเว็ลด์ อีโคโนมิก ฟอรัม เปรียบเทียบ 136 ประเทศ จากปี 2550 อยู่อันดับที่ 42 และปี 2557 อยู่อันดับที่ 66 และการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยติดอันดับโลก จาก QS Asia University ปี 2014 อันดับที่ดีที่สุดคืออันดับที่ 40 มหาวิทยาลัยมหิดล ในขณะที่เดียวกันเมื่อพิจารณาในด้านแรงงานพบว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาเพียงแคในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการพัฒนาและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศด้วย

นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายภาครัฐในราวห้าแสนล้านบาทต่อปี ที่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพในการเพิ่มพูนคุณภาพการศึกษาของชาติเท่าที่ควร คุณภาพครูยังไม่มีมาตรฐาน งบประมาณเงินเดือนและค่าตอบแทนครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นภาระหนักของการจัดการศึกษา ขณะที่เม็ดเงินลงไปไม่ถึงตัวนักเรียนและโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของนักเรียนโดยตรง การบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน และครู ยังไม่มีแนวทางที่นำไปสู่หลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่สร้างการคิดเป็น การใฝ่รู้ และการมีคุณธรรม

จริยธรรม มีทักษะในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการศึกษาที่จะทำให้กับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สรุปได้ว่าแม้ประเทศไทยจะได้ลงทุนไปในระบบการศึกษาเมื่อเทียบกับรายได้ประชาชาติสูงเป็นอันดับที่สองของโลก แต่สิ่งที่สะท้อนให้เห็นออกมาอย่างไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ผลเด่นชัดที่สุดคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ เกิดวิกฤตการณ์ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม การขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและความเป็นพลเมือง เรียนมาแล้วไม่ได้ใช้งานจริง เรียนจบมาตกงาน ขาดทักษะในการประกอบอาชีพและการแข่งขัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัญหาเรื้อรังให้สังคมต่อไป ดังนั้นการศึกษาไทยจึงจะต้องมีการปฏิรูปเพื่อเร่งรัดในการแก้ไข ปัญหาทั้งระบบและอย่างเป็นรูปธรรม

ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิรูปด้านการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังในโอกาสของการมี คสช. และจุดแข็งด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทุกฝ่ายเห็นร่วมกันเป็นพลังขับเคลื่อนในการปฏิรูปการศึกษาซึ่งไม่อาจทำได้ในภาวะปกติ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบของกระบวนการศึกษาไทยตั้งแต่ต้นทางลงไปจนถึงผู้รับผลกระทบคนสุดท้าย ดังนี้

ระบบโครงสร้างและการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ มีโครงสร้างที่เป็นเอกภาพ มีนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ไม่ถูกแทรกแซงจากการเมือง ให้ท้องถิ่นมีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาในทุกระดับพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและนานาชาติ และผลิตผู้สำเร็จการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางของตลาดแรงงาน โดยการจัดให้มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพและปริมาณเหมาะสมกับความต้องการในทุกระดับ

หลักสูตรการเรียนการสอน มีทิศทางและความชัดเจน สามารถเทียบเคียงกับ หลักสูตรมาตรฐานสากล เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม รู้จักคิด วิเคราะห์ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคม เสริมสร้างควมมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการประกอบอาชีพได้

ด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา มีมาตรฐานความรู้ มีปริมาณที่เหมาะสม เพียงพอในทุกระดับและสาขาวิชา เปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถใน หลากหลายสาขาวิชาชีพเข้ามาเป็นครู ลดภาระงานของครูที่นอกเหนือจากการสอน ทบทวนวิธีการประเมินวิทยฐานะของครูโดยสะท้อนถึงผลลัพธ์ที่นักเรียน และให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนา กำกับดูแล และประเมินครู

ผู้รับการศึกษา จะต้องมีโอกาสศึกษาตามสาขาที่ต้องการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐาน สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกย่องค่านิยม และค่าตอบแทนผู้สำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพศึกษา

โอกาสทางการศึกษา รัฐบาลจะต้องเน้นนโยบายสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การจัดสรรงบประมาณ และการส่งเสริมให้เหมาะสมกับการศึกษาแต่ละสาขาวิชาในทุกๆระดับ เพื่อแก้ปัญหาเรื่อง ความเหลื่อมล้ำ

ด้านการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐบาลจะต้องมีการสนับสนุน งบประมาณให้มากขึ้น มีการส่งเสริมให้เป็นระบบอย่างเป็นรูปธรรม มีการนำผลงานวิจัย

ออกมาขยายผลสู่การปฏิบัติ เป็นฐานแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจ และส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย และการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

กรอบความเห็นร่วมของประชาชนเพื่อการปฏิรูปด้านการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมกับความคาดหวังของประชาชนข้างต้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาจึงควรกำหนดให้การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางด้านการศึกษา และมีกลไกในการขับเคลื่อน กำกับดูแล นโยบายให้เกิดความต่อเนื่อง ปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการศึกษาให้มีเอกภาพ และให้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่น การให้สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมกันในทุกกลุ่มโดยไม่เว้นกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มชาติพันธุ์ มีระบบการศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อรองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นการศึกษาที่สามารถส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และแนวการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ให้มีกลไกการกำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างจริงจัง มีการจัดการผลิตและพัฒนาสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมีปริมาณที่เหมาะสม คินครูให้กับนักเรียนโดยการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถใช้เวลาไปกับการสอนได้อย่างเต็มที่ มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนจากทุกภาคส่วนตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการศึกษา และมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมงานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม และนำผลงานไปใช้เพื่อเป็นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างจริงจัง

คณะทำงานเตรียมการปฏิรูปได้รวบรวมประเด็นที่จะปฏิรูป ในขั้นต้น โดยแบ่งประเด็นในการปฏิรูปเพื่อแก้ไขปัญหาของการศึกษา 6 ประเด็นหลักคือ (1) โครงสร้างและการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ (2) การจัดการศึกษา (3) การจัดการสถานศึกษา (4) ครูและบุคลากรทางการศึกษา (5) ผู้รับการศึกษา และ (6) การวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

❑ โครงสร้างและการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ

❖ สภาพปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลักที่มุ่งจัดและส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองเสริมสร้างสังคมคุณธรรม พัฒนาสังคมฐานความรู้ และสามารถยืนหยัดในเวทีโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยกระทรวงศึกษาธิการมี การจัดระเบียบบริหารราชการในส่วนกลาง เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา การติดตามตรวจสอบ และประเมินผล *สภาพปัญหา* พบว่า โครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดแบ่งหน่วยงานรับผิดชอบงานด้านต่างๆ ที่ยังไม่สอดคล้องกับภารกิจและไม่เป็นเอกภาพ ขาดความต่อเนื่องและชัดเจนในนโยบายเนื่องจาก มีการเปลี่ยนตัวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาบ่อยครั้ง มีการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง มีการกระจุก รวมอำนาจการตัดสินใจการบริหารและงบประมาณไว้แต่ในส่วนกลาง การจัดสรรงบประมาณและการส่งเสริมที่ยังไม่เหมาะสมกับการศึกษาในแต่ละระดับและประเภท การกำหนดมาตรฐานและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในทุกระดับเกิดจากการกำหนดจากส่วนกลางที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการปัจจุบันและความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่น

การกระจายโอกาสทางการศึกษาที่ยังไม่เป็นธรรมและทั่วถึง มีการกำหนดนโยบายในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับทิศทางการความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้แล้วยังปัญหาในเรื่องการจัดให้มีสถานศึกษา ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ในปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอกับความต้องการในทุกระดับและทุกสาขาวิชา

❖ กรอบความเห็นร่วม

เพื่อให้มีเอกภาพในการบริหารจัดการของการจัดระเบียบบริหารราชการในส่วนกลาง และมีการกระจายอำนาจลงเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างเหมาะสม สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ป้องกันการแทรกแซงจากการเมือง มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม การปฏิรูปในประเด็นโครงสร้างและการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ภายใต้ 3 เรื่องหลักคือ **ปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงาน ปรับปรุงวิธีการจัดสรรงบประมาณ และพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ**

➤ ปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการสะท้อนถึงกระบวนการ โครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การกำหนดนโยบาย ของกลไกหลักในกระบวนการศึกษา ซึ่งถือจุดเริ่มต้นของกระบวนการศึกษาอันจะส่งผลถึงกลไกสุดท้ายคือ ครู และนักเรียน ซึ่งหากมีการจัดโครงสร้างที่มีความเหมาะสมแล้ว จะมี

ประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน มีเอกภาพในการบริหารจัดการ ไม่ถูกแทรกแซงได้ง่าย ซึ่ง จะส่งผลให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการ ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบในทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นนโยบาย โครงสร้างและ การบริหารจัดการ โดยมีข้อเสนอวิธีในการแก้ไขปัญหาออกมาหลากหลายวิธี ซึ่งสามารถสรุป เป็นกลุ่มได้ดังนี้

 จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาทั้งระบบ เปลี่ยนวิธีคิดใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคมและ กระแสโลกสมัยใหม่ โดยใช้ทรัพยากรและการลงทุนอย่างคุ้มค่า ได้ผลลัพธ์กลับมาเป็นที่น่า พอใจโดยการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทำได้ดังนี้

- จัดการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งมีกลไก การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ที่สร้างกระบวนการในการดำเนินการ การรับผิดชอบ และสนับสนุน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยการตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบ ดำเนินการการปฏิรูปการศึกษา ในลักษณะเป็นองค์การมหาชน เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่ มีความรวดเร็วและคล่องตัวกว่าระบบราชการ และป้องกันการเข้าแทรกแซงจากฝ่ายต่างๆ

- การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาทั้งกระบวนการ คือตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้การศึกษานั้นดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือหลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังนี้

○ ตั้งสภาพปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เข้ามาร่าง พ.ร.บ.การศึกษา หรือมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์

○ จัดให้มีคณะกรรมการหรือองค์กรระดับชาติ ที่เป็นกลไกกลางในการรับผิดชอบสนับสนุน และติดตามผล การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อผลักดันในการนโยบายให้เกิดความต่อเนื่องและไม่ถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการที่จะคอยรักษาผลประโยชน์ให้พวกพ้อง

 ปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาให้มีความต่อเนื่องชัดเจน ไม่สร้างความสับสนให้กับสังคม และสามารถขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

 การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการใช้มาตรการทางภาษีอากรในการจูงใจ เพื่อโน้มน้าวการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในด้านภาระตมทรัพยากรทางการศึกษา หรือให้การสนับสนุนทางด้านต่างๆ หรือเป็นกองทุนของภาคประชาสังคม เพื่อช่วยในการศึกษา โดยที่สามารถที่จะคิดเป็นค่าใช้จ่ายในการเป็นส่วนลดหย่อนภาษี

 นโยบายเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สำหรับประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมการปฏิบัติอย่างจริงจังทั่วประเทศ โดยมีโครงการที่ได้ริเริ่มและประโยชน์ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

 ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานได้ยกระดับการศึกษา และได้รับการพัฒนาเพื่อการประกอบอาชีพและรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้กับผู้สูงอายุให้มีความรู้การประกอบอาชีพเพื่อที่จะกลับมาเป็นกำลังการผลิตให้กับสังคม

 ปรับปรุงนโยบายการศึกษาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ทันกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนย้ายแรงงาน กลุ่มทุนเศรษฐกิจ และการแข่งขัน รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมลงทุนเพิ่มในการเพิ่มทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ หรือภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558

 มุ่งเน้นส่งเสริมการกระจายอำนาจการตัดสินใจด้านการบริหารจัดการ ลงไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างเป็นรูปธรรม คือให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานบุคคล เน้นการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังหน่วยปฏิบัติ คือสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา โดยให้มีการกระจายอำนาจไปในระดับต่างๆ ดังนี้

- โดยการถ่ายโอนสถานศึกษา และทรัพยากรต่างๆ ไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแล ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการจัดการศึกษาร่วมกัน โดยกระทรวงศึกษาเป็นผู้ดูแลกำกับนโยบายและความเป็นมาตรฐานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลทรัพยากรของสถานศึกษา ซึ่งใช้หลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ โดยให้ชุมชน ครอบครัว องค์กรสถานประกอบการ และองค์กรทางสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยเน้นความประหยัด คุ่มค่า ตรวจสอบได้ และจะต้องมีความเป็นธรรมและเท่าเทียม โดยเฉพาะปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่งบประมาณและครูจากส่วนกลางไปไม่ถึงและมีแนวโน้มว่าจะต้องถูกยุบรวมซึ่งผลเสียจะตกกับลูกหลานในท้องถิ่น ท้องถิ่นจะรับโอนไปจัดการศึกษาเอง เพื่อให้ได้การศึกษาที่มีคุณภาพและปริมาณที่มีความเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีแนวทางดำเนินการในเรื่องของการจัดเก็บภาษีอากร การจัดสรรงบประมาณ และระบบถ่ายโอนบุคลากรที่สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ โดยมีข้อพิจารณาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมดังนี้

- ด้านขวัญและกำลังใจของครู ในเรื่องของสวัสดิการและความก้าวหน้า โดยเปิดโอกาสให้ครูที่ไม่ต้องการโอนไปอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสังกัดอยู่กับกระทรวงศึกษาตามเดิมได้

- หากประเมินผลพบว่าท้องถิ่นจัดการศึกษาได้ไม่ดีสามารถโอนกลับมายังกระทรวงศึกษาธิการได้ บนข้อตกลงที่มีระบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพสามารถสะท้อนผลลัพธ์ออกมาได้ตามความเป็นจริง

- การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานรองลงไป คือ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ให้มีความคล่องตัวสามารถที่จะมีอิสระในการบริหารจัดการและกำหนดทิศทางการดำเนินการได้เหมาะสมกว่าในส่วนกลาง เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากกว่า

- การกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management: SBM) ภายใต้การกำกับดูแลและประเมินผลของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

 ปรับปรุงโครงสร้างบริหารราชการส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยการแยกหน่วยงานออกมาเพื่อให้มีการทำงานที่คล่องตัวและสามารถกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานเอง เช่น

- ปรับโครงสร้างสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ซึ่งขึ้นอยู่กับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แยกออกมาเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายการบริหารเป็นของตนเองโดยเฉพาะ

- ปรับเปลี่ยน สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.)

ให้เป็นองค์กรมหาชน เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ในแบบดาวกระจายที่มีความคล่องตัวและรวดเร็ว จากเดิมที่ให้ต้นสังกัดเป็นผู้ให้การอบรม

ปรับโครงสร้างการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งมีการรวมเอาการศึกษาในระดับประถม และมัธยมเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งจะมีปัญหาด้านลักษณะเฉพาะการศึกษาทั้งสองแบบที่แตกต่างกัน แต่ใช้วิธีคิดในการบริหารจัดการ เช่น การจัดสรรงบประมาณ การนิเทศก์ และการประเมินผลในแบบเดียวกันคือในแบบของประถมศึกษาซึ่งอาจจะไม่มีความเหมาะสมกับในแบบของมัธยมศึกษา โดยมีการเสนอ แนวทางการแก้ปัญหาดังนี้คือ

- แยกการศึกษาระดับมัธยมศึกษาออกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มาเป็นคณะกรรมการการศึกษาการมัธยมศึกษา เพื่อให้เป็นอิสระและมีการบริหารจัดการในแบบที่มีความเหมาะสมกับระดับมัธยมศึกษา

- ทำการแยกเป็นฝ่ายประถมศึกษา และฝ่ายมัธยมศึกษา แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เนื่องจากการศึกษาทั้ง 2 ระดับมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การบริหารจัดการทั้ง 2 ระดับ เกิดการบูรณาการและความต่อเนื่อง

ปรับปรุงการกำกับดูแลการศึกษาเอกชนที่มีหลากหลายประเภท เช่น ในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และการศึกษาทางเลือก ในส่วนภูมิภาคที่ฝากการกำกับดูแลไว้กับเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีการดำเนินการในลักษณะ

ของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมกับความหลากหลายของการศึกษา เอกชน จะใช้การกำหนดให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการมากำกับดูแลในกลุ่มของประเภท การศึกษาประเภทเดียวกัน เพื่อให้การกำกับดูแลและการประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบาย ให้เหมาะสมตามประเภทของการศึกษา

 การมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาเข้ามาช่วยกำกับ ดูแลการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเพื่อเป็นการระดมนำเอาทรัพยากรของอุดมศึกษามาช่วย ในการส่งเสริมการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา

 ลดปริมาณเจ้าหน้าที่ส่วนกลางและฝ่ายสนับสนุนลง เพื่อลดภาระ ทางงบประมาณ โดยการส่งเสริมให้ออกไปเป็นบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้บริหารใน สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา

 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในวงการศึกษา เพื่อให้ เกิดการดำเนินการเป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพสูงสุดตามงบประมาณที่ลงทุนไปกับ การศึกษา เช่นในการสรรหาคณะกรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีการทุจริตเพื่อให้ได้ตำแหน่งอันมีผลประโยชน์แอบแฝง ซึ่งมีข้อเสนอเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยให้มีการตรวจสอบและชี้แจง ทรัพย์สินเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีบทลงโทษที่รุนแรง ในระดับวิชาการ ก็มีการคัดลอกและจ้างทำผลงานวิชาการสำหรับการเลื่อนวิทยฐานะซึ่งต้องมีการตรวจสอบ และดำเนินการเอาผิดอย่างจริงจัง และส่งเสริมการมีธรรมาภิบาลในผู้บริหารทุกระดับ

 ปรับปรุงวิธีการจัดสรรงบประมาณ

ให้มีการจัดสรรงบประมาณในการศึกษาให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม โดยกระทรวงศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณการแยกกลุ่มของงบประมาณที่มีความชัดเจน เพื่อที่จะเพิ่มวงเงินในส่วนที่ไม่ใช่เงินเดือนครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อการพัฒนาการศึกษาลงไปในทุกๆระดับ รวมทั้งการลงทุนกับการผลิตและพัฒนาครูผู้สอน และการส่งเสริมการศึกษาของผู้เรียน มีการแยกงบประมาณการเรียนออกจากงบดำเนินการของค่าใช้จ่ายต่อหัว และมีการส่งเสริมการศึกษาโดยการใช้งบประมาณลงไปถึงตัวผู้ปฏิบัติโดยตรง ซึ่งรวมกลุ่มของข้อเสนอวิธีในการปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณดังนี้

 ปรับบทบาทด้านของงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการจากผู้ถืองบประมาณไปเป็นผู้กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายนั้น ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจตัดสินใจเรื่องของงบประมาณลงไปสู่ส่วนภูมิภาค เช่น งบประมาณเงินเดือนครูไม่ควรจะอยู่ที่ส่วนกลางแต่ควรมีการจัดสรรลงไปให้โรงเรียนโดยตรงไปพร้อมกับงบส่วนอื่นที่ไม่ใช่เงินเดือน การจัดสรรงบประมาณในลักษณะนี้จะทำให้การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะจะทำให้มีการกระจายจำนวนครูอย่างเท่าเทียมมากขึ้นตามจำนวนของนักเรียน เพื่อลดปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบ

 ปรับปรุงวิธีการใช้จ่ายงบประมาณ นำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance – Based Budgeting : PBB) มาใช้ เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า

เป็นระบบที่ต้องระบุถึงผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่จะได้จากการปฏิรูปการศึกษา มีตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงาน และสามารถวัดและประเมินผลการทำงานได้มีความยืดหยุ่น ในกระบวนการทำงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เน้นความรับผิดชอบของผู้บริหารแทนการควบคุมรายละเอียดในการเบิกจ่าย

 ปรับเปลี่ยนจัดสรรงบประมาณที่จ่ายลงให้กับโรงเรียน โดยการใช้สูตรการคิดงบประมาณที่มีการผสมทั้ง 2 แบบคือแบบคิดรายหัวของนักเรียนและแบบเพิ่มเงินพิเศษตามสภาพความยากลำบากของโรงเรียน เพื่อให้เรียนที่ใต้งบประมาณน้อยและโรงเรียนที่มีค่าใช้จ่ายสูงสามารถสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้ตามหลักการกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยมีเรื่องที่จะต้องพิจารณาเกณฑ์การจัดเงินพิเศษ ดังนี้

- เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนที่มีความยากลำบากเนื่องจากมีจำนวนนักเรียนน้อยจึงใต้งบรายหัวสำหรับการพัฒนาการศึกษาจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานจึงต้องมีเพิ่มเงินพิเศษเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- ไม่คิดเฉพาะตามขนาดของโรงเรียนเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากงบรายหัวที่ได้มากแต่ต้องเสียไปกับมีค่าใช้จ่ายที่สูงตามจำนวนนักเรียน เพราะฉะนั้นการจัดสรรงบแบบรายหัวจึงเหมาะกับโรงเรียนขนาดกลางมากกว่า จึงต้องมีเกณฑ์การพิจารณาที่มีความเหมาะสม

✚ ลดภาระงบประมาณในจ่ายเงินเดือนครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีอัตราส่วนที่สูงกว่าร้อยละห้าสิบของงบประมาณการศึกษา ด้วยการส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาและรัฐเป็นผู้ซื้อบริการการศึกษาให้กับประชาชน

✚ แยกงบประมาณเพื่อการพัฒนาออกมาจากงบประมาณที่เป็นงบประจำ เช่น เงินเดือนบุคลากร และงบสำหรับสาธารณูปโภค ให้ชัดเจนเพื่อให้เห็นถึงเม็ดเงินที่ลงไปสำหรับการพัฒนาการศึกษา และการจัดการการอุดหนุนงบประมาณไปในการศึกษาแต่ละประเภท ที่มีความต้องการงบประมาณที่แตกต่างกัน

✚ ปรับระบบการจัดสรรงบประมาณที่เน้นสถานศึกษา (Supply side) มาเน้นที่อุปสงค์ของผู้เรียน (Demand Side) มากขึ้นและมีระบบ เช่น คุ้มครองการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเลือกรับบริการตามความต้องการ

✚ จัดงบประมาณลงทุนที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นธรรมชาติ เช่น มีการอุดหนุนต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเกินไปเพราะพิจารณาจากรายได้ผู้สำเร็จอุดมศึกษาสูงกว่าระดับอื่น แต่ถ้าพิจารณาจากความต้องการทางด้านแรงงานพบเป็นที่ต้องการน้อยกว่าอาชีวศึกษาจึงต้องมีการวางแผนการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่เหมาะสมเพื่อที่จะจัดงบประมาณลงทุนในแต่ละระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

✚ การจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม โดยการแยกงบประมาณเพื่อการพัฒนาออกมาจากงบประมาณที่เป็นงบประจำ เช่น เงินเดือนบุคลากร และงบสำหรับสาธารณูปโภค ให้ชัดเจนเพื่อให้เห็นถึงเม็ดเงินที่ลงไปสำหรับการพัฒนา

การศึกษา และการจัดการการอุดหนุนงบประมาณไปในการศึกษาแต่ละประเภท ที่มีแตกต่างกัน เช่น

- จัดงบประมาณโดยให้ความสำคัญกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือมีการจัดสรรงบประมาณในส่วนที่ไม่ใช่งบเงินเดือน สำหรับโรงเรียนในระดับก่อนประถมและประถมศึกษาเป็นสัดส่วนน้อยเกินไป เห็นได้ชัดว่าโรงเรียนในระดับก่อนประถมและประถมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ซึ่งทำให้คุณภาพการศึกษาในระดับก่อนประถมและประถมศึกษาต่ำเมื่อเทียบกับการศึกษาในระดับอื่น

- การแยกออกค่าใช้จ่ายต่อหัวสำหรับอุปกรณ์การเรียนการสอนออกจากงบดำเนินการ มีข้อมูลบ่งชี้ให้เห็นว่าในส่วนของโรงเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษามีค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนคิดเป็นเพียงร้อยละ 27 (ไม่รวมเงินเดือน) ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ขณะที่งบประมาณส่วนใหญ่กว่าถูกใช้ไปเพื่อสาธารณูปโภค บำรุงรักษา และซ่อมแซมของสถานศึกษา

- การจัดสรรงบประมาณสำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาควรต่างไปจากการศึกษาระดับอื่นเนื่องจากวิธีการเรียนการสอนต่างไปจากโรงเรียนสายสามัญ หลักสูตรของโรงเรียนอาชีวศึกษาควรเน้น “การฝึกงานระหว่างเรียน” จึงจำเป็นต้องมีวัสดุสิ้นเปลืองสำหรับการฝึกปฏิบัติ ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย ซึ่งก็หมายความว่ากระทรวงศึกษาธิการควรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการศึกษาในระดับนี้เพื่อยกระดับความสามารถของแรงงาน

- การแยงงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรออกจากงบประมาณที่เป็น “เงินอุดหนุนทั่วไปต่อหัว” ในปัจจุบันครูในหลายโรงเรียนโดยเฉพาะครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาต้องออกเงินเองเพื่อเข้ารับการอบรมในรายการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเนื่องจากงบประมาณส่วนนี้ไม่เพียงพอ
- จัดสรรงบประมาณเป็นวงเงินรวม (Block Grant) เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นต่อการใช้งานตามลักษณะความเหมาะสมของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา หรือแต่ละโรงเรียน ทำให้ส่วนมีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณมากขึ้น โดยสามารถถัวเฉลี่ยการใช้จ่ายเงินในกลุ่มรายจ่ายประเภทเดียวกันได้ แทนการจัดสรรตามหมวดรายจ่าย

▶ พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาของการพัฒนาระบบการศึกษา และรวมถึงการเร่งรัดเพื่อออกกฎหมาย กฎ และระเบียบใหม่ เพื่อรองรับการปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น

 การปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปการศึกษา เช่น พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 39 หมวด 5 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

โดยตรง จนถึงปัจจุบันยังไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจเป็นกฎกระทรวง ประกาศใช้แต่อย่างใด

การเร่งรัดการออก พ.ร.บ.ฉบับใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูป การศึกษา เช่น

- พ.ร.บ.กองทุนสนับสนุนเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นไปเพื่อการบริหารจัดการงบประมาณที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนากระบวนการศึกษาให้มีคุณภาพที่เหมาะสม

- พ.ร.บ.เทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการแสวงหาความรู้ในแขนงต่างๆ ตามความถนัด และความสนใจ ตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

- พ.ร.บ.การอุดมศึกษา เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นในหลักประกันความเป็นอิสระและความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษา และรวมถึงบริหารจัดการงานทรัพยากรบุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการ ได้แก่ อาจารย์ พนักงาน ของสถาบันอุดมศึกษา ที่ออกนอกระบบ ซึ่งยังไม่มีกฎหมายรองรับเป็นเพียงพนักงานของสถาบันอุดมศึกษา มีเพียงระเบียบของในแต่ละสถาบันอุดมศึกษากำกับดูแลเท่านั้น ซึ่งส่งผลให้การบริหารงานบุคคล สิทธิ ผลประโยชน์ตอบแทน สวัสดิการมีความแตกต่างกันในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

- พ.ร.บ.วิทยาลัยชุมชน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ระบบวิทยาลัยชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัว เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่มีผลกระทบทางด้านงบประมาณเพราะไม่ได้เป็นการสร้างหน่วยงานขึ้นมาใหม่
- พ.ร.บ.สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน โดยมีหน้าที่โดยทำหน้าที่ในการสร้างเครือข่ายส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ผ่านภาคท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและภาคประชาสังคม โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ส่งเสริมสังคมไทยให้เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)

☐ การจัดการศึกษา

❖ สภาพปัญหา

เป้าหมายของการจัดการศึกษาของรัฐ คือ มีทิศทางชัดเจน สามารถเทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม รู้จักคิด วิเคราะห์ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้ แต่พบว่า สภาพปัญหา ในปัจจุบันการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนมีลักษณะ เป็นการลองผิดลองถูกไม่มีทิศทางที่ชัดเจน ไม่สามารถเทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากลและการศึกษาระบบอื่นๆ หลักสูตรไม่ได้เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของผู้เรียนและท้องถิ่น ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน หลักสูตรล้าสมัย ไม่ตอบสนองกับสังคมปัจจุบัน ยังเป็นการกำหนดหลักสูตรมาจากส่วนกลาง ผู้เรียนส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย เน้นการท่องจำไม่เน้นการส่งเสริมให้รู้จักคิด วิเคราะห์ มีทักษะในการประกอบอาชีพได้

❖ กรอบความเห็นร่วม

เพื่อให้มีหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมตอบสนองตามจุดมุ่งหมายและความต้องการของท้องถิ่น มีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และการดำเนินการวัดผลเป็นไปตามหลักวิชาและหลักสูตร

และมีศักยภาพในการพัฒนาคน ในการปฏิรูปประเด็นการจัดการศึกษามี 3 เรื่อง ได้แก่ พัฒนาหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอน เทคโนโลยีและสื่อสารศึกษา และปรับปรุงการวัดและประเมินผล

▶ พัฒนาหลักสูตร

เพื่อให้ได้หลักสูตรการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียน ได้ฝึกฝนทักษะกระบวนการเรียนรู้ การทำงาน และให้ได้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาที่มีมาตรฐานความรู้ มีสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักหน้าที่ความเป็นพลเมือง มีทักษะในการประกอบอาชีพและสามารถดำรงตนในสังคมอย่างมีความสุข โดยการพัฒนาหลักสูตรกำหนดเป็นหัวข้อดังนี้

 การกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เน้นการสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเป้าหมายของหลักสูตรประกอบไปด้วย หัวข้อดังต่อไปนี้

- เนื้อหาความรู้ในหลักสูตรการศึกษาที่ผู้เรียนจะได้รับ โดยมีสาระวิชาที่เน้นไปที่ความสามารถที่เป็นพื้นฐานคือการอ่านออกเขียนได้ คิดวิเคราะห์ วางแผนได้ รู้จักการใช้เหตุผลแก้ปัญหาและมีความรู้ในสิ่งที่อยู่รอบตัว เช่น โลก การเงิน ธุรกิจ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

- คุณลักษณะของผู้เรียนที่เกิดจากหลักสูตรการศึกษา เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม รู้หน้าที่มีระเบียบวินัย และความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยคือมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- คุณลักษณะด้านการทำงาน มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้ตามความเหมาะสม

- คุณลักษณะด้านการเรียน คือมีความรู้ในสาระต่างๆ เพียงพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคม มีระเบียบวินัย รู้หน้าที่ ความเป็นพลเมืองที่ดี

- คุณลักษณะด้านศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามศาสนธรรมอันดีงาม ประพฤติตนตามจารีตประเพณีอันดีงามตามอัตลักษณ์ท้องถิ่น

- ทักษะความสามารถที่จะเกิดกับผู้เรียนจากหลักสูตรการศึกษา มีทักษะในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ไขปัญหาได้ และทักษะการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง เช่นทักษะดังต่อไปนี้

- ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการสื่อสารและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

- ทักษะชีวิตและการทำงาน คือความสามารถในการปรับตัวท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและความเห็นต่างของผู้อื่นเพื่อการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

○ ทักษะด้านสื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศ คือ
สามารถที่จะมีความรู้ในการดำรงชีวิตโดยใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารซึ่งเป็นเทคโนโลยี
ที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม

 มีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่ได้นำเอาปัจจัยภายนอกเข้ามาเป็น
ตัวกำหนด เพื่อที่จะพัฒนาหลักสูตรการเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตร
แกนกลางซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และสาระ
การเรียนรู้ระดับสากลและระดับชาติในแต่ละกลุ่ม สาระในแต่ละช่วงชั้น รวมทั้งแต่ละชั้นปีด้วย
โดยใช้กระบวนการวิจัย

- การปรับปรุงหลักสูตรในระบบ โดยให้กำหนดจุดเน้นใน
แต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม มีการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้มีการกำหนด
ระยะเวลาในการเรียนรู้และการวัดผลที่มีประสิทธิภาพ เน้นคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นพลเมือง
ระเบียบ วินัย การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ตอบสนองกับความต้องการ
ของสถานการณ์ปัจจุบัน และทิศทางการพัฒนาประเทศ เช่น การรองรับกับการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน ความต้องการด้านฝีมือแรงงาน

- ปรับหลักสูตรและระบบวัดประเมินผลโดย มีแผนการเรียน
จะต้องมีทิศทางที่ชัดเจนมุ่งไปสู่เป้าหมาย ไม่ซ้ำซ้อน ล้าสมัยไม่เน้นท่องจำ เน้นไปทางด้านทักษะ
กระบวนการเรียนรู้ โดยมีรูปแบบ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Base
learning) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ (Active Learning)

ไม่ใช่เป็นแต่เพียงผู้คอยรับ และเพื่อส่งเสริมนโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสามารถที่จะเทียบเคียงผลการศึกษาไปในหลักสูตรต่างๆ ตามมาตรฐาน ลดจำนวนผู้รับการศึกษาที่หลุดออกจากระบบการศึกษา

- การจัดหลักสูตรการศึกษาโดยให้คำนึงถึงสอดคล้องกับความเป็นอัตลักษณ์ ท้องถิ่น มีคุณภาพสอดคล้องกับความเป็นอัตลักษณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความเข้าใจอันดี และความสมานฉันท์ ผู้เรียนมีความรัก ห่วงแห่งทรัพยากรของท้องถิ่น และเห็นคุณค่าของท้องถิ่นที่ตนได้อยู่อาศัย สามารถประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ โดยให้เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทำการวิจัย ประเมินหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรในเชิงสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง 70% และสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอีก 30%

- มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย เพื่อให้มีการเรียนรู้ถึงความวิริกรรมความกล้าหาญของบูรพมหากษัตริย์และบรรพบุรุษไทย เพื่อสร้างสำนึกหวงแหนในชาติบ้านเมือง และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมไปถึงการเรียนรู้บทเรียนข้อผิดพลาดในอดีตแต่ละยุคสมัยเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้น

- ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตโดยการ ส่งเสริมการศึกษาทุกระบบ ให้สามารถถ่ายโอนเปรียบเทียบประสบการณ์ได้อย่างคล่องตัวเน้นการศึกษาสำหรับกลุ่มแรงงานและผู้สูงอายุให้ได้รับการศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต เพื่อที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีทักษะการดำรงชีวิตและในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

และการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อเติมเต็มระบบการศึกษา รองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

- ให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัยเพราะเด็กวัยนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญที่สุด มองกำลังพัฒนาสูง เรียนรู้ได้ไว หากพลาดโอกาสนี้จะเกิดผลลบทั้งชีวิต ในระดับต่อไป

- มุ่งเน้นสร้างคุณค่าและจิตสำนึกใหม่ให้กับนักเรียน มุ่งเน้นปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบทางสังคม โดยใช้หลักดังต่อไปนี้

- ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดที่แตกต่าง

- ปลูกฝังจิตสำนึกรักประชาธิปไตย สิทธิและหน้าที่

โดยเฉพาะสำนึกในหน้าที่ความเป็นพลเมือง

- บูรณาการกระบวนการศึกษาและจัดหลักสูตรตาม

แนวพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม ตามหลักพุทธปรัชญา และศาสนธรรมอื่นๆ

- ปลูกฝังทักษะการใฝ่รู้ให้กับผู้รับการสอน ส่งเสริม ความถนัด ความสนใจ ความเป็นอัตลักษณ์ และท้องถิ่นของผู้รับการสอน

- การส่งเสริมการศึกษาทางเลือกเพื่อตอบสนองนโยบายการศึกษาตลอดชีวิต การเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้รับการศึกษา การส่งเสริมให้เรียนเพื่อประกอบอาชีพได้ หรือการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อเสริมทักษะและมีมือแรงงาน ในระหว่างการศึกษาที่ประกอบอาชีพให้กับผู้ที่ออกจากการศึกษาในระบบ เพื่อรองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

 การปรับปรุงการเรียนการสอนโดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและ
เป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ (Active Learning)

 ปฏิรูปหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน โดยเปลี่ยนจากการมุ่ง
ให้ผู้เรียนท่องจำเนื้อหาข้อมูลจำนวนมากเป็นการมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักเข้าใจหลักการ สาระสำคัญของ
ของวิชา และรู้จักผู้เรียนนี้จะเรียนรู้วิธีต่อยด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

 มีกลไกในการพัฒนาหลักสูตร กำกับดูแล ปรับปรุงและประเมินผล
อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดตั้งเป็นสถาบันหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้ ขึ้นมาทำ
หน้าที่ในลักษณะขององค์การมหาชน เป็นหน่วยงานหลักที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่าง
รวดเร็วและคล่องตัว เพื่อให้มีการดำเนินการกับหลักสูตรการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- กำกับดูแลการนำหลักสูตรไปใช้ในระบบการศึกษา

ให้เกิดความต่อเนื่องตามวงจรการพัฒนาและการนำไปใช้

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ และทำ

การปรับเปลี่ยนหลักสูตรในส่วนรายละเอียด (Minor Change)

- ทำการวิจัยหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับสภาวการณ์

เปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

- สร้างระบบพี่เลี้ยงครูที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตร

การเรียนรู้

 สร้างค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษา ส่งเสริมการเรียนอาชีพในระดับการศึกษาภาคบังคับเพื่อให้ผู้รับการสอนค้นหาความถนัด ความชอบของตนเองเพื่อการเลือกสายการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง

 สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาไทยมากขึ้น โดยการจัดทำโครงการเพื่อร่วมมือกับภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่และรัฐวิสาหกิจ ที่มีองค์ความรู้และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ควรเข้ามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการศึกษา

➤ พัฒนาการเรียนการสอน เทคโนโลยี และสื่อการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยและระดับที่มีรูปแบบเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอน และการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาไปยังพื้นที่ห่างไกล ยกระดับมาตรฐานให้เทียบเท่ากับโรงเรียนในส่วนกลาง โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

 การเตรียมความพร้อมในระดับก่อนประถมวัย โดยการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ จัดระบบสวัสดิการเด็กตั้งแต่แรกเกิดไปให้ทั่วถึง ควรเริ่มทำระบบฐานข้อมูลประจำตัว หรือสมุดพกชีวิต ให้กับเด็กแรกเกิดทุกคน เพื่อรัฐ และสถานศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานของเด็ก เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการติดตาม ตลอดจนสนับสนุนการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ รวมทั้งทักษะความถนัดเฉพาะตัวตลอดชีวิต

การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญในการสร้างความพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป โดยภาครัฐจะต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมวัยดังนี้

- ภาครัฐจะต้องจัดงบประมาณลงทุนที่มากพอเพื่อสร้างประสิทธิภาพ และป้องกันผู้เรียนที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา สำหรับการเตรียมความพร้อมในระดับประถมวัย เพื่อที่จะสร้างผู้เรียนที่มีความพร้อมที่จะส่งต่อไปยังระดับการศึกษาในประเภทต่างๆ ที่สูงขึ้น

- จัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนที่เหมาะสม โดยเน้นการอ่านออกเขียนได้ การคิดวิเคราะห์ได้ และการให้ความรู้เพื่อเสริมประสบการณ์ชีวิต ในการเตรียมความพร้อมที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

- ส่งเสริมการเรียนคณิตศาสตร์ ในวัยประถมศึกษาเพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดที่มีตรรกะ มีเหตุผล เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาในระดับต่อไป

- ส่งเสริมการเรียนพื้นฐานอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะความชอบและความถนัดของตนเองเพื่อที่จะได้สามารถเลือกเส้นทางการศึกษา และเส้นทางการประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความชอบของตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาเช่นเดียวกับประเทศเยอรมัน

- การสอดแทรกความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ

หากต้องมีผู้เรียนที่ต้องหลุดออกจากระบบการศึกษาไป เพื่อที่จะสามารถประกอบอาชีพได้ตามสมควรจากทักษะที่มีอยู่ไม่เป็นปัญหาให้แก่สังคม

ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดการทำงานฝึกงานในระหว่างเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การทำงานและวัฒนธรรมของการปฏิบัติงานและมีรายได้ในระหว่างเรียน ในของผู้ประกอบการจะมีแรงงานในราคาถูกหมุนเวียนเข้ามาในระบบทำให้ลดต้นทุนในการผลิตซึ่งเป็นประโยชน์ร่วมกัน

การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพ เพิ่มพูนความรู้ให้กับแรงงานในระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาระดับฝีมือแรงงาน ความสามารถในการแข่งขัน หรือเพื่อพัฒนาความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยการดำเนินการประสานงานกับผู้ประกอบการเพื่อทำโครงการโรงเรียนในโรงงาน เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน และทักษะฝีมือที่เหมาะสมกับสถานประกอบการ และยกระดับความรู้ของแรงงาน สำหรับแรงงานที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ก่อนภาคบังคับ

ส่งเสริมการจัดแนวทางการเรียนรู้ที่เน้นประสิทธิภาพ เน้นการคิดวิเคราะห์เป็นของผู้เรียนโดยจัดแนวทางการเรียนการสอนที่ดึงเอาศักยภาพของผู้เรียนออกมา โดยสามารถดำเนินการดังนี้

- เปลี่ยนการเรียนการสอนจากแบบครูเป็นศูนย์กลางที่เน้น

การดูครูเป็นตัวอย่างและเน้นการท่องจำ มาเป็นแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อผู้เรียนได้

ฝึกการคิดวิเคราะห์ ร่วมกันหาเหตุผลให้กับตนเอง โดยให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นผู้สนับสนุนกับผู้เรียนตามกรอบที่ตั้งไว้

- จัดการเรียนการสอนในลักษณะของการใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Base Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้สถานการณ์ปัญหา เพื่อที่จะฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง เป็นโดยที่ครูทำหน้าที่ในการตั้งโจทย์ปัญหา และปัญหาย่อยลงไปเรื่อยๆ จนกว่าผู้เรียนจะแก้ปัญหาเองได้โดยไม่รีบเฉลย เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพื่อนำมาแก้ปัญหา

- จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการใฝ่รู้ (Active Learning) ไม่เป็นเพียงผู้รับความรู้แต่ฝ่ายเดียว เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยการเกิดการแสวงหาความรู้ไปตลอดชีวิต ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของกำลังคน ซึ่งเป็นต้นทุนของการแข่งขัน

- จัดระบบห้องเรียนโดยใช้ครูมากกว่า 1 คนเพื่อให้ ครูหนึ่งคนทำหน้าที่หลักในการสอน และครูคนที่เหลือทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้และการแก้ปัญหา เพื่อให้มีการติดตามกระบวนการคิดในการแก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด สิ่งที่เป็นผลพลอยได้อีกอย่างหนึ่ง คือ เป็นการพัฒนาครูรุ่นใหม่ โดยการเสริมสร้างประสบการณ์ของครูพี่เลี้ยงก่อนที่จะขึ้นไปทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน

 ปรับปรุงระบบการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพด้วยวิธีดังต่อไปนี้

- การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์มากขึ้น

- การปรับตารางสอนให้เด็กได้เรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น สัมผัสชีวิตนอกห้องเรียน และมีจำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมตามช่วงวัยต่างๆ

- มีการบูรณาการสอน และการร่วมกันมอบหมายงานและการบ้านที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในการทำการบ้านและทบทวนบทเรียนอย่างเหมาะสม

- กระบวนการเรียนการสอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทาง Backward Design คือ เป็นการกำหนดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ กำหนดเป็นหลักฐานไว้ก่อน แล้วจึงออกแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และให้ผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถตามหลักฐานที่เป็นผลจากการเรียนรู้

 การนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนของหลักสูตร รวมไปถึงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่รองรับกับเทคโนโลยี ซึ่ง จะต้องมีการพัฒนาครูผู้สอนให้สอดคล้องกับการนำสื่อมาใช้ โดยส่งเสริมกิจกรรมดังต่อไปนี้

- รัฐลงทุนเพื่อเตรียมความพร้อมโดยการอบรม ครู อาจารย์ หรือแม้กระทั่งผู้ปกครอง และนักเรียน นักศึกษา ในเรื่องของ ICT เพื่อนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ ในการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสื่อ การสอน (Content)

- การสร้าง Smart Classroom เพื่อส่งเสริมในการนำ เทคโนโลยีทางด้าน ICT เข้ามาเป็นช่องทางในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ที่ทันสมัย ส่งเสริม ทักษะการใฝ่รู้ กระบวนการค้นคว้าหาคำตอบนอกเหนือจากที่มีอยู่ในตำราเรียน

- การเพิ่มช่องทางการเรียนรู้โดยอาศัยระบบการศึกษาทางไกล และโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เพื่อเป็นการขยายโอกาสไปยังโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลในชนบทยกระดับมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาวิชาเทียบเท่ากับโรงเรียนในส่วนกลาง สร้างความเสมอภาคแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เช่น
- เพื่อการเสริมสร้างมาตรฐานให้โรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนที่อยู่ไกลกันดารให้มีครูที่เก่งมีความสามารถเป็นผู้ดำเนินการสอนโดยให้ครูประจำชั้นทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงในระบบ
- เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนอาชีวศึกษา ควรมีการนำเทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาในต่างจังหวัดควรร่วมมือกับโรงเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพฯ ในฐานะโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง โรงเรียนในกรุงเทพฯ อาจถ่ายทอดสดการเรียนการสอนไปยังโรงเรียนในต่างจังหวัดสามารถเรียนจากครูที่มีความสามารถจากกรุงเทพฯ
- การเรียนการสอนโดยใช้เว็บเป็นหลัก เป็นการจัดการเรียนที่มีสภาพการเรียนต่างไปจากรูปแบบเดิม การเรียนการสอนโดยอาศัยศักยภาพและความสามารถของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการนำเอาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน ให้เกิดการเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูล และเชื่อมโยงเครือข่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา ในลักษณะการเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web Base Instruction)

 ปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผล

เพื่อสร้างความเป็นมาตรฐานรองรับวิธีการประเมินที่หลากหลาย รองรับกับนโยบายการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลาย ได้มีการจัดการวัดและประเมินผลที่มีความเหมาะสมในทุกระดับ โดยมีการเสนอแนวทางดังนี้

 มีกลไกควบคุมให้มีคุณภาพและมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนสามารถกำหนดเป็นเกณฑ์หลักในการจัด

 ปรับปรุงวิธีวัดผลการศึกษาให้มีมาตรฐานโดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

- สร้างมาตรฐานการเรียนการสอนที่น่าเชื่อถือ ให้ได้องค์ความรู้เพียงพอต่อการสอบเข้าสู่มหาวิทยาลัย เพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนกวดวิชา สำหรับการทำเกรดและการสอบเข้ามหาวิทยาลัย อันที่จะสร้างปัญหาการเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

- การวัดและประเมินผลยังเป็นลักษณะของการสอบปรนัย เพื่อวัดความสามารถในการจดจำข้อมูล ทำให้ขัดแย้งกับการปฏิรูปการศึกษาที่ควรจะให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์เป็น

 สามารถเทียบโอนผลการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตป้องกันผู้เรียนหลุดออกไปจากระบบการศึกษา และเป็นมาตรการดึงเอาผู้เรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษามีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ หรือการกลับเข้ามาสู่ระบบการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ เทียบเคียง

ได้กับมาตรฐานที่เป็นสากลเพื่อรองรับการขยายตัวทางการศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน หรือประเทศอื่นๆ

 ปรับปรุงการสอบมาตรฐานในหลายระดับชั้น เช่น O-NET และ NT โดยให้การสอบเหล่านี้ มีผลการเปิดเผยคะแนนสอบของแต่ละโรงเรียนต่อสาธารณะ อย่างเป็นระบบ ถูกนำมาใช้ประเมินโรงเรียนและครู

 ควรจัดให้มีการสอบมาตรฐานทุกระดับชั้นเรียน หรืออย่างน้อย ทุกช่วงชั้นของโรงเรียนทุกสังกัด คือ เพื่อเป็นฐานในการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษา นอกจากนี้ ควรใช้ผลการสอบมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการเลื่อนขั้นเพื่อรักษามาตรฐาน การศึกษา เพื่อให้การรักษามาตรฐานได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- ทบวงนเกณฑ์การจบหลักสูตรโดยเฉพาะในช่วงชั้นที่ 1 (ป. 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) ที่เดิมเคยให้เป็นอำนาจของ สถานศึกษา โดยควรให้เป็นผลการทดสอบระดับชาติ โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษา (สทศ.) เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานการศึกษา โดยให้ จัดสอบ O-net ทุกช่วงชั้นและใช้ คะแนนสอบระดับชาติเป็นเครื่องตัดสินการสำเร็จการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น (บนสมมุติฐาน การสอบ O-net มีมาตรฐาน)

- ในการเข้ามหาวิทยาลัยใช้ผลการทดสอบระดับชาติแทน การใช้เกรดเฉลี่ย เพราะแต่ละโรงเรียนมีมาตรฐานเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมาก

 ปฏิรูปการออกข้อสอบมาตรฐานจากปัจจุบันซึ่งมีปัญหาเรื่อง คุณภาพของข้อสอบมาก โดยควรออกข้อสอบที่เน้นวัดความเข้าใจ (Literacy-Based Test)

ซึ่งส่งเสริมการคิดของนักเรียน มากกว่าเน้นวัดเนื้อหา (Content-Based Test) ซึ่งส่งเสริมการท่องจำ

 ปรับเปลี่ยนวิธีการคัดเลือกเข้าอุดมศึกษา เพื่อใช้แก้ปัญหาความเครียดของนักเรียน และโรงเรียนกวดวิชา ดังนี้

- การสอบเข้าระดับอุดมศึกษา โดยให้ความสำคัญกับความรู้อะไร และกระบวนการสร้างความรู้ เพื่อเป็นการ เสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ใหม่
- ปรับปรุงการสอบเข้าระดับอุดมศึกษาให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน โดยยังมีข้อสอบกลาง NT (National Test) ในสาระเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ 8 กลุ่มสาระปัจจุบันอาจมากเกินไปจนจำเจ ควรนำเอาวิธีจากต่างประเทศมาปรับประยุกต์ ตัวอย่างเช่น ข้อสอบ SAT (Scholastic Aptitude Test) ของสหรัฐอเมริกา ที่เน้นการสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษประกอบการสอบวิชากลุ่มสาระที่มีความจำเป็นเท่านั้น โดยที่มหาวิทยาลัยสามารถรับสมัครตรงได้ โดยพิจารณาจากคะแนนสอบกลางและหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ
- มีข้อสอบวัดความรู้เฉพาะทางที่เป็นมาตรฐานกลาง คือ ในคณะวิชาที่มีความจำเป็นต้องให้ผู้สอบมีความรู้เฉพาะทาง เช่น คณะแพทยศาสตร์ สถาปัตยกรรม ฯลฯ อนุญาตให้มีข้อสอบเฉพาะ โดยกลุ่มคณะวิชานั้นๆ ของทุกมหาวิทยาลัยร่วมมือกันจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อออกข้อสอบที่จะใช้ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานเดียว ทั้งนี้มหาวิทยาลัยสามารถรับสมัครสอบตรงได้โดยใช้ข้อสอบกลางเท่านั้น

 ปรับปรุงการวัดผลโรงเรียน ครู และกระบวนการสอน อย่างโปร่งใส รัดกุม ได้มาตรฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญและกระบวนการที่ตรวจสอบได้ และกระบวนการมีส่วนร่วม โดยใช้ประสิทธิผลของนักเรียนเป็นดัชนีชี้วัด โดยมีการเสนอให้ปรับปรุงในเรื่องต่อไปนี้

- ปรับปรุงการประเมินเป็นรายบุคคลที่มีการประเมินความหลากหลาย ทั้งเรื่องทักษะชีวิต คุณธรรม และวิชาการในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- ใช้คะแนนสอบมาตรฐานของนักเรียนในการประเมินผลโรงเรียนและครู โดยใช้ “การเปลี่ยนแปลง” (change) ของคะแนน ซึ่งสะท้อนพัฒนาการของนักเรียน มากกว่าการใช้ “ระดับคะแนน” (level) เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่โรงเรียนที่มีทรัพยากรที่แตกต่างกัน
- เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินและรับทราบผลของการประเมินนักเรียน ครู และโรงเรียน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

 ทบทวนการดำเนินการของสถาบันรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ให้มีประสิทธิภาพในการประเมินสอดคล้องกับข้อเท็จจริงของโรงเรียน เช่น การตั้งตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสม

 ปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของสถาบันรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หากไม่ต้องดำเนินการประเมินภายนอกให้กับโรงเรียนคือ ช่วยกำกับดูแล หรือเป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนในการประเมินภายใน

 สร้างและส่งเสริมจรรยาบรรณของผู้บริหาร เพื่อสร้างระบบ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารหากผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึง

พอใจ

□ การจัดสถานศึกษา

❖ สภาพปัญหา

กระทรวงศึกษามีหน้าที่อย่างหนึ่งคือการจัดให้มีสถานศึกษาที่ดี มีคุณภาพ มีความหลากหลายของรูปแบบตามความต้องการการศึกษา เป็นการให้โอกาสกับผู้เรียนได้ เข้าถึงระบบการศึกษาได้หลากหลาย ตามนโยบายส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต อันเป็นรากฐานของสังคมแห่งการเรียนรู้ แต่พบว่าการจัดสถานศึกษายังไม่สามารถทำให้ มีมาตรฐานเดียวกันได้ทั้งหมด ทำให้เกิดปัญหาค่านิยมการเข้าเรียนยังสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง ทำให้เกิดปัญหาการเรียกรับเงินบำรุงการศึกษาพิเศษเพื่อแลกกับที่นั่งในโรงเรียน และปัญหา การเกิดโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ปัญหาการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาและอัตราส่วน ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาที่เหมาะสมกระจายไปถึงผู้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

❖ กรอบความเห็นร่วม

เพื่อให้มีการจัดสถานศึกษาให้มีมาตรฐานและจำนวนที่เหมาะสมกับปริมาณ ของผู้รับการศึกษา มีความหลากหลายและการกระจายไปถึงผู้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม การปฏิรูปในประเด็นการจัดการศึกษามี 2 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ พัฒนาคุณภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

 พัฒนาคุณภาพ

เป็นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานเพื่อแก้ปัญหาเรื่องค่านิยม การเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง การเรียกรับเงินสนับสนุนการศึกษาพิเศษ การเกิดโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

 ปรับสภาพของสถานศึกษาที่มีคุณภาพดีและมีความพร้อม ให้มีฐานะ เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายกำหนด ส่วนสถานศึกษาอื่นที่ยังไม่พร้อมใช้วิธีการมอบอำนาจ สถานศึกษาให้มีอิสระในการบริหาร

 การใช้เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนแก้ไขคุณภาพโรงเรียน คือ การให้มีการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เช่น มีการพัฒนา การเรียนการสอนร่วมกัน การแลกเปลี่ยนครูผู้สอน และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

 การกำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นพี่เลี้ยงแก่โรงเรียน โดยเอาศักยภาพ และทรัพยากรของมหาวิทยาลัย เช่น เครื่องมือในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน ลงมาช่วย ในการพัฒนาศักยภาพ

 ใช้โรงเรียนต้นแบบเป็นตัวอย่าง สร้างโรงเรียนต้นแบบสำหรับเป็น แบบอย่าง เช่น โรงเรียนเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการสอน ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนคุณธรรม ส่งเสริมโรงเรียนวิถึพุทธและโรงเรียน ที่สนับสนุนการสอนศาสนา

 มุ่งเน้นคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในระดับอำเภอ 1,600 โรงเรียน ให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นโรงเรียนตัวอย่างและขยายคุณภาพสู่โรงเรียนในระดับตำบลต่อไป

 การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนโดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้โรงเรียนและการศึกษาเป็นของทุกคนที่ต้องช่วยกันบริหารจัดการเพื่อให้ได้การศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับบุตรหลาน โดยมีข้อเสนอในการเข้ามามีส่วนร่วมดังนี้

- การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน เพื่อสร้างโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน สร้างความไว้วางใจเชื่อมั่นในชุมชน สร้างการยอมรับจากภายนอกและภายในชุมชนเอง และจะเป็นการขยายจิตสำนึกการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมี 2 รูปแบบดังนี้

- การมีส่วนร่วมตามนโยบายของโรงเรียนโดยที่โรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบาย แล้วชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดการให้เป็นไปตามนโยบายนั้น ๆ

- การมีส่วนร่วมตามสถานการณ์ เกิดจากโรงเรียนและชุมชนคิดร่วมกัน

- การให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนโดยการสนับสนุนทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียน

- การกำหนดสายรับผิดชอบทางการศึกษาให้สั้นลงโดยการเปิดเผยข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและผลการประเมินให้กับผู้ปกครองรับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และพ่อแม่

ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยตรง โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินการดำเนินการของสถานศึกษาที่จัดให้กับบุตรหลานของตนเองได้โดยตรง

- การปฏิรูปข้อมูล (Information Reform) โดยการเปิดเผย

ข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของหน่วยงานและผู้มีส่วนได้เสียแต่ละฝ่ายในระบบการศึกษา ทรัพยากรของโรงเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียน

 การประเมินคุณภาพโรงเรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ให้ใช้สัมฤทธิ์ผลของนักเรียนร่วมเป็นตัวชี้วัด เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษา และโรงเรียนอย่างแท้จริง โดยอยู่บนสมมติฐานว่าการประเมินมีคุณภาพมีผลการประเมินเป็นที่เชื่อถือได้

 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน เพื่อลดค่านิยมการแข่งขันกันเข้าศึกษาต่อสถานศึกษาที่ที่ชื่อเสียง และแก้ปัญหาโรงเรียนกวดวิชา

 จำกัดจำนวนของโรงเรียนกวดวิชาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงประสิทธิภาพการศึกษาที่ต่างกัน โดยต้องอยู่บนสมมติฐานที่โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยการใช้มาตรการดังนี้

- เข้มงวดในการพิจารณาออกใบอนุญาตในการเปิดโรงเรียนสอนพิเศษให้มีได้เท่าที่จำเป็น และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทกวดวิชา พ.ศ. 2545

- ใช้มาตรการทางภาษีเพื่อจำกัดจำนวน ซึ่งเดิมโรงเรียนกวดวิชาเป็นการส่งเสริมการศึกษาของประเทศไทย ทำให้รัฐบาลไม่ได้จัดเก็บภาษี แต่มีข้อพิจณา คือ หากมีการเก็บภาษีโรงเรียนกวดวิชาจริง โรงเรียนกวดวิชาจะผลกระทบจะไปให้กับผู้ปกครองโดยการขึ้นค่าเรียนซึ่งยังก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำสำหรับผู้ที่สามารถจ่ายค่าเรียนกวดวิชาที่สูงขึ้น กับผู้ที่ไม่สามารถจ่ายค่าเรียนกวดวิชาได้

 มาตรการสร้างคุณภาพของโรงเรียนซึ่งทรัพยากรจากส่วนกลางเข้าไปไม่เพียงพอโดยมีมาตรการจัดให้มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ ดังนี้

- การพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนขนาดกลาง และยุบหรือควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก จัดการเรียนควบชั้นเรียนระหว่างโรงเรียน โดยการแบ่งกลุ่มให้ชัดเจน

- มีกลไกในการลดปริมาณโรงเรียนขนาดเล็กโดยการส่งมอบให้ท้องถิ่นบริหารจัดการและกำกับดูแลเอง โดยกระทรวงศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบาย

- การคงไว้ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กที่ยังมีความจำเป็นเช่นโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร โดยการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพดังนี้

- การยุบรวมชั้นเรียนในรายวิชาที่มีความใกล้เคียงกัน

และสอนเป็นระดับที่ต่อเนื่องกัน

- การบูรณาการหลักสูตรสำหรับโรงเรียนที่มีไม่ครบ

ทุกชั้น

○ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น ให้พระมาช่วยสอนศีลธรรม ผู้ปกครองมาช่วยสอนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ประกอบการมาสอนเรื่องการปฏิบัติงาน

○ การนำเทคโนโลยีทาง ICT สื่อการสอน และการสอนทางไกลมาใช้ในการสอนในชั้นเรียนที่มีครูไม่ครบ หรือขาดครูที่เชี่ยวชาญในเฉพาะสาขานั้นๆ

○ ใช้โรงเรียนพี่เลี้ยงเพื่อใช้ทรัพยากรมาร่วมกันจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก

○ ในการบริหารจัดการต้องนำระบบ ICT เข้ามาช่วยเพื่อลดภาระงาน

○ มีผู้ที่พร้อมจะเลื่อนขั้นเป็นผู้บริการเข้ามาฝึกงานร่วมกับผู้บริหารเดิมเพื่อให้เกิดการพัฒนาและเรียนรู้ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

○ มีการจัดศึกษานิเทศก์เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงเป็นกรณีพิเศษเพื่อเพิ่มคุณภาพ

 เร่งวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากทุกมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยรวมทั้งประเทศโดยเฉพาะมาตรฐานที่ 5 สำหรับการประเมินในรอบที่ 3 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) คือ ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร

 การปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนที่มีความแตกต่างจากการศึกษาในสายสามัญศึกษา คือ เน้นทักษะการสร้างฝีมือแรงงาน ดังนั้น การส่งเสริมคุณภาพของการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาจึงต้องเน้นในการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน โดย

- การจัดให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติที่เพียงพอและทันสมัย
- การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านส่งเสริมการศึกษาในการส่งนักศึกษาเข้าฝึกงาน การติดตามผลการฝึกงาน และการศึกษาเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีใช้อยู่จริงในสถานประกอบการ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน และการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน
- ให้ผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการเข้ามาเป็นวิทยากรสอน

➤ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

ในการจัดสถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ มีความหลากหลายของรูปแบบตามความต้องการการศึกษา เป็นการให้โอกาสกับผู้เรียนได้เข้าถึงระบบการศึกษาตามนโยบายส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต อันเป็นรากฐานของสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยจัดกลุ่มของข้อเสนอได้ดังนี้

 การระดมทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอกภาครัฐ จากธุรกิจ องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา มาช่วยในการจัดการศึกษาซึ่งจะก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

- การให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยอาศัยทรัพยากรของท้องถิ่นเข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สนับสนุน กศน.ตำบล ห้องสมุดประชาชน แหล่งเรียนรู้อื่นๆ

- จะเป็นการทำให้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เกิดความรู้สึกการรับผิดชอบร่วมกันของชุมชนไม่แบ่งแยกส่วนว่าเป็นของกระทรวงศึกษาธิการ เท่านั้น

- ✚ ส่งเสริมให้เอกชนหรือท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษา และรัฐเป็นผู้กำกับดูแลมาตรฐานและนโยบาย และเป็นผู้ซื้อบริการทางการศึกษาเพื่อมอบให้กับประชาชน เพื่อลดภาระทางต้นทุนบุคลากรของรัฐ

- ✚ กระจายอำนาจลงไปสู่สถานศึกษา ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการและงบประมาณโดยกระทรวงศึกษาธิการ และเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่เป็นเพียงผู้กำหนด กำกับดูแลนโยบาย และควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยโรงเรียนจะมีคณะกรรมการโรงเรียนเป็นผู้กำกับดูแลการบริหารจัดการ ซึ่งกรรมการโรงเรียนนี้จะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับท้องถิ่น และรวมไปถึงผู้ปกครองและนักเรียนซึ่งเป็นผู้รับบริการจากโรงเรียนโดยตรง

- ✚ ลดขนาดห้องเรียน/โรงเรียน และกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม ด้วยการกำหนดอัตราส่วนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการกระจายทรัพยากรที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมกัน ใช้การลดขนาดของห้องเรียนเพื่อการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ และให้มีปริมาณเหมาะสมกับการดูแลของครูผู้สอน

 เพิ่มจำนวนศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศ เพื่อให้เด็กในชุมชนสามารถเข้าถึงและได้รับการพัฒนาอย่างสมวัย และลดปัญหาช่องว่างทางสังคม ทั้งนี้การขยายจำนวนศูนย์เด็กเล็กต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบดูแลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เยาวชนไทยได้รับการดูแลอย่างมีมาตรฐาน

 การจัดโครงสร้างระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่มีขนาดเล็กลง จะมีโครงสร้างซึ่งยืดหยุ่นมากขึ้นแตกต่างจากโครงสร้างแบบระบบราชการ ในโรงเรียนทั่วไปที่มี ขนาดใหญ่กว่า ซึ่งจะมีการมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถ (Division of Labors) แต่ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กโครงสร้างจะเป็นแบบยืดหยุ่นมากขึ้น การที่โรงเรียนขนาดเล็กจะทำให้ความเป็นระบบราชการจะลดลง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อร่วมจัดการศึกษาซึ่งโรงเรียนจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูล และโปร่งใส เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการช่วยกันบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนในด้านบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็กการแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารและสรรหาจะต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของการศึกษา

 แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติมในบางเขตเพื่อส่งเสริมและร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด ตามสภาพความจำเป็นที่มี 2 ใน 3 ไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำ

 สำหรับเขตพื้นที่การศึกษา ปรับปรุงวิธีการคัดสรรคณะกรรมการพื้นที่การศึกษา ให้มีความเป็นธรรมและโปร่งใส ยุติธรรม มีการกระจายไปตามกลุ่มต่างๆ และปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่มีความชัดเจน

☐ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

❖ สภาพปัญหา

ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสำคัญอยู่ 2 ประการ ประการแรกคือเป็นกลไกหลักสำคัญที่จะนำเอาเนื้อหาความรู้ถ่ายทอดลงไปสู่ผู้เรียน เป็นผู้สร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นต้นทุนของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคม และประการที่สองคือเป็นกลไกหลักในระดับปฏิบัติที่จะนำเอานโยบายจากรัฐมาทำให้เห็นผล ดังนั้นเป็นความคาดหวังที่สูงของสังคมในการปฏิรูปจะต้องสร้างครูที่เก่ง มีความรู้ความสามารถ และครูที่ดี แต่พบว่า สภาพปัญหา ในปัจจุบันยังมีปัญหาในเรื่องของการจัดการผลิตครูให้มีปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอในทุกระดับการศึกษาและสาขาวิชา เช่น ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ การขาดแคลนครูอาชีวศึกษา ครูมีภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนอยู่มาก ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการเตรียมการเรียนการสอนและห้องเรียน และพบว่ายังมีครูบางส่วนที่ยังไม่มีมาตรฐานด้านความรู้ที่ดีเพียงพอที่จะถ่ายทอดให้กับผู้รับการศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูยังไม่สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้รับการศึกษาทำให้ขาดความใส่ใจในการพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียนเพื่อพยายามพัฒนาตัวผู้รับการสอน การใช้ใบขออนุญาตประกอบวิชาชีพครูไม่ได้ใช้ไปเพื่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แต่เป็นไปเพื่อการพยามผูกขาดผู้ที่เข้ามาเป็นครูโดยไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในหลากหลายวิชาชีพเข้ามาเป็นครู

❖ กรอบความเห็นร่วม

เพื่อให้ได้ครูผู้สอนในปริมาณที่เหมาะสม มีคุณภาพ ด้านจิตสำนึก และมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย การปฏิรูปในประเด็นครู และบุคลากรทางการศึกษามี 4 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ ปรับปรุงการผลิตครูให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และปรับปรุงการปฏิบัติงานและสร้างมาตรฐานวิชาชีพครู

➤ ปรับปรุงการผลิตครูให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม

เร่งผลิตครูให้มีทั้งคุณภาพ และเพียงพอในสาขาที่ขาดแคลนให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม หรือโดยการสรรหา และคัดกรองจากคนที่มีจิตวิญญาณครู คนดี คนเก่ง และอยากเป็นครู หรือชักจูงบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในภาคอุตสาหกรรม มา เป็นครูอาชีวศึกษาซึ่งมีความขาดแคลน หรือเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมาเป็นครูโดยนำมาพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ใช้มาตรการจูงใจด้วยค่าตอบแทน และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นครู สามารถกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณมาเพื่อการพัฒนาครูผู้สอนโดยตรง โดยใช้วิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้

 กำหนดนโยบายการผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของสาขาที่ขาดแคลน เช่น ความต้องการครูในสายวิทยาศาสตร์ มากกว่าครูในสายสังคมศาสตร์ การขาดแคลนครูอาชีวศึกษา

 การสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความต้องการที่จะเป็นครู มีจิตสำนึกของความเป็นครู ให้มาบรรจุเป็นครู โดยดำเนินการดังนี้

- ใช้ระบบคัดเลือกคนเก่ง คนดี และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มาเรียนครู โดยการให้ทุนการศึกษา และการประกันผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องได้เป็นครู

- สร้างเครือข่ายกับสถาบันศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและชุมชนในการคัดเลือกนักศึกษาครูและกำหนดเงื่อนไขเชิงใจพิเศษ

- เร่งผลิตครูให้มีคุณภาพ โดยการสรรหา และคัดกรองจากคนที่มีจิตวิญญาณครู คนดี คนเก่ง อยากรับเป็นครู และพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ (facilitator)

 เร่งผลิตครูสาขาขาดแคลนและครูวิชาชีพด้วยมาตรการจูงใจทางการเงินและสนับสนุนให้รับบุคลากรจากภาคอุตสาหกรรมเป็นครู

 สนับสนุนการเปิดหลักสูตรปริญญาควบ (วิทย์-การสอน) โดยรับผู้จบปริญญาตรีทุกสาขาเข้ามาเรียนครู 2 ปี รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นที่มีใจรักในวิชาชีพครู มีโอกาสเข้ามาเป็นครู โดยเรียนวิชาครูเพิ่มเติม

 เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้สายเฉพาะทางมาเป็นครู โดยไม่ต้องมีวุฒิศาสตร์ หรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เช่น

- ในบางสาขาวิชาที่ขาดแคลน เช่น การให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในภาคอุตสาหกรรม หรือผู้ที่มีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงาน มาเป็นครู เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางมาเป็นครูในโรงเรียน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาให้สามารถมาเป็นครูได้โดยไม่ต้องมีวุฒิศาสตร์ หรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- ✚ การให้ทุนการศึกษาในการผลิตครู โดยให้ทุนศึกษาแก่นักเรียนที่ ต้องการที่จะเป็นครูไปศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะด้านในระดับปริญญาตรีและมาศึกษาต่อใน วิชาการจัดการเรียนการสอนและการสอนในระดับประกาศนียบัตร 1 ปี หรือระดับปริญญาโท 2 ปี

- ✚ เปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถที่ไม่ได้เรียนมาทางการศึกษา มาสอนได้ เช่น ให้ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้อาวุโสในชุมชนมาถ่ายทอดประสบการณ์

- ✚ ลดจำนวนครูในระบบราชการลง โดยใช้วิธีการจ้างครูอัตราจ้าง เพื่อลดภาระด้านงบประมาณก้อนใหญ่ที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการต้นทุนครูและบุคลากรทางการศึกษา

- ✚ จัดทำแผนอัตรากำลังเพื่อทดแทนอัตราเกษียณในระยะยาวเพื่อ เป็นการเตรียมด้านศักยภาพคณาจารย์ และจัดกำลังพลเข้าทดแทน

มีกลไกในการเชื่อมโยงสถาบันการผลิตครู องค์กรวิชาชีพครู และ องค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลเพื่อให้มีการผลิตครูที่มีความสัมพันธ์กับแผนการใช้ครูที่ ชัดเจนโดยการพัฒนาฐานข้อมูลกลางความต้องการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างครูที่มีคุณภาพมีความเชี่ยวชาญในแต่ละ ประเภท โดยการปรับปรุงหลักสูตรในการผลิตครูดังนี้

- มีหลักสูตรในการผลิตครูที่แยกเฉพาะสำหรับการผลิตครูใน แต่ละระดับเพื่อการเน้นเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ในลักษณะเฉพาะที่เหมาะสม เช่น ช่วงวัย และความเป็นอัตลักษณ์

- ให้มีโอกาสดำเนินการได้สัมผัสในการเป็นครูให้มากที่สุดโดยสามารถ ดำเนินการดังนี้

- เปิดโอกาสให้นักศึกษาครูได้มีโอกาสดำเนินการ การเป็นครูในโรงเรียนให้มากที่สุด เพื่อสั่งสมประสบการณ์จากสถานการณ์ที่เป็นจริง และ หล่อหลอมความเป็นครูที่รักและศรัทธาในวิชาชีพครู โดยขยายเวลาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยพัฒนาเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพื่อลดเวลาเรียนในห้องเรียนให้น้อยลง

- ส่งเสริมการผลิตครูตามโครงการสหกิจ เพื่อให้มีเวลา ในการฝึกสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี

 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา

ทำการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ครูมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเพื่อสำหรับการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ตามสาขาวิชาที่รับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และรู้จักหน้าที่ความเป็นพลเมืองเพื่อที่จะเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน และมีทักษะกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ลงสู่ตัวนักเรียน โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

 ส่งเสริมให้มีสถาบันพัฒนาคู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และสถาบันวิจัยระบบการศึกษา เพื่อให้เป็นหน่วยงานที่เป็นมองภาพรวมของการพัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษา และภาพรวมของการศึกษาเข้าด้วยกัน เชื่อมโยงการทำงานด้วยกันอย่างเป็นระบบ

 พัฒนาทักษะครูด้านวิทย์คณิต เทคโนโลยี ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น และเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือเพิ่มเติมให้กับครูในสาขาที่ขาดแคลน ให้ครอบคลุมครูทุกระดับและประเภท โดยให้งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนา ลงไปถึงตัวครูจริงๆ

 การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาคูลงมาให้ถึงตัวครูโดยตรง โดยการแยงงบประมาณส่วนนี้ออกจากงบประจำ เพื่อให้มีงบประมาณในส่วนนี้ลงไปเพื่อการพัฒนาคูจริงๆ ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

- การจัดทำคู่มือพัฒนาครู ซึ่งเป็นการจ่ายงบประมาณเพื่อการพัฒนาลงไปให้ถึงตัวครูเพื่อเลือกรับบริการการพัฒนาตามความสะดวกและความเหมาะสมของตนเอง

- จัดงบประมาณสำหรับการพัฒนาแยกออกจากงบประจำ

- จัดตั้งเป็นกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีงบประมาณในส่วนของการพัฒนาครูออกมาให้ชัดเจน

 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณของความเป็นครูให้กับครู ซึ่งจะเป็แม่แบบที่ถ่ายทอดลงไปสู่ตัวผู้รับการสอนโดยตรง

 การปรับปรุงวิธีการประเมินวิทยฐานะ และการเลื่อนตำแหน่งของครู และบุคลากรทางการศึกษาเช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาเป็นส่วนร่วมในการประเมิน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาครูโดยยึดโยงกับผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาเชิงประจักษ์

➤ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

ใช้มาตรการทางด้านการเงินแล้วความก้าวหน้าในวิชาชีพครูมาเป็นแรงจูงใจด้านบวกให้ครูพัฒนาตนเอง พัฒนาการเรียนการสอนที่ตนเองรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบทั้งตนเอง และนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง และการใช้ครูที่ดีเป็นแบบอย่างให้เกิดการเลียนแบบ

 ใช้ค่าตอบแทนและมาตรการทางการเงินเพื่อลดภาระหนี้สินใน
สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ครู และบุคลากรการศึกษาอื่นๆ อย่างมีเต็มประสิทธิภาพ
และลดการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะต้องพิจารณาในเรื่องของรูปแบบอาจจะอยู่ในรูปของ
สวัสดิการเพื่อลดค่าใช้จ่ายแทนการปรับฐานเงินเดือนครูทั่วประเทศซึ่งจะทำให้เกิดสินค้าขึ้น
ราคาทำให้กระทบกับส่วนอื่นๆตามมา

 มาตรการส่งเสริมความก้าวหน้าในสาขาวิชาชีพที่ชัดเจนตลอดจน
ไปถึงการมีกระบวนการในการพิจารณาการเลื่อนตำแหน่งที่เสมอภาคและเป็นธรรม

 ใช้การยกย่องครูสอนดี เป็นรักษาครูดีไว้กับระบบ ด้วยการคัดเลือก
ครูที่มีผลงานดีเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง และให้ผลตอบแทนเพื่อสร้าง
ขวัญและกำลังใจ และเพื่อเป็นแบบอย่างให้ครูอื่นๆได้นำไปเป็นแบบอย่าง

 ใช้มาตรการการเลื่อนขั้นขึ้นไป 1 ระดับเพื่อจูงใจในการเกลี้ยครู
ลงพื้นที่ห่างไกลซึ่งขาดแคลนครู หรือครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

 สำหรับครูอาชีวะที่ขาดแคลน ปรับเงินค่าจ้างครูอัตราจ้างอาชีวะ
ให้เหมาะสม

➤ ปรับปรุงการปฏิบัติงานและสร้างมาตรฐานวิชาชีพครู

เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของครู เพื่อเป็นสร้างมาตรฐาน และ
ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสม โดยมีการเสนอการ
ปรับปรุงการปฏิบัติงานและสร้างมาตรฐานวิชาชีพครูโดยจัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้

 ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูด คนเก่ง และคนดี เข้ามาเป็นครู โดยใช้มาตรการดังนี้

- ยกย่อง ยกย่อง มาตรฐานวิชาชีพครูเพื่อให้คนเก่งและคนดีอยากเป็นครู เช่นเดียวกับในอดีต

- จัดตั้งหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งรวบรวมและถ่ายทอดองค์ความรู้ครู เช่น

- สมาคมวิชาชีพเป็นคลังสมองข้าราชการครูบำนาญ

เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ

- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม

องค์ความรู้ทางการศึกษา อบรม ถ่ายทอดเป็นเครือข่ายของการพัฒนาครู

- การกำหนดให้มีใบประกอบวิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความเป็นมาตรฐานและทั้งนี้ต้องมีการเปิดโอกาสสำหรับผู้ที่ไม่ใช่ใบประกอบวิชาชีพครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลน และสำหรับบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

 คัดครูให้กับนักเรียน โดยการลดภาระงานนอกเหนือจากการสอนให้กับครู เพื่อให้ครูมีเวลามากเพียงพอ หุ่นเทกำลังไปเพื่อการจัดเตรียมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในห้องเรียน ด้วยวิธีการดังนี้

- ปรับปรุงระบบบริหารงานธุรการให้มีการทำเอกสารลดลง

- ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์เข้ามาช่วยและลดการสั่งการ

จากส่วนกลาง

- ปรับเปลี่ยนการสอนจากการบรรยายตลอดให้เป็น การส่งเสริมและให้นักเรียนได้เรียนรู้ อ่าน ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และห้องสมุดได้ด้วยตนเอง

 เปลี่ยนวิธีจากให้นักเรียนคิดตามครู ให้ครูฟังเสียงจากนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสอนให้ครูรู้จักฟังเสียงนักเรียน ซึ่งมีความหลากหลาย เพื่อไม่ให้เกิดลักษณะนักเรียนคิดตามครู ซึ่งจะทำให้นักเรียนติดกรอบ ขาดความคิด สร้างสรรค์ ความแตกต่างความหลากหลายทำให้เกิดพื้นที่การพัฒนาตนเอง

 การให้ผู้ที่เชี่ยวชาญจากภายนอก/ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้ แก่นักศึกษา เพื่อแก้ปัญหาคาดแคลนครูอาชีวศึกษา และการจัดอัตราส่วนของครู อาชีวศึกษากับนักศึกษาที่มีความเหมาะสม เพราะเป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติ จึงต้องมีครูผู้สอนที่เพียงพอในอัตราส่วนคุณต่อนักเรียนที่เหมาะสม

 ปรับปรุงระบบประเมินวิทยฐานะ การเลื่อนตำแหน่งและขั้น เงินเดือน ให้มีความยุติธรรมและสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน และผล การปฏิบัติงาน เช่น

- ปรับระบบการประเมินวิทยฐานะครูให้เข้ากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรับปรุงเพิ่มระบบประเมินวิทยฐานะของครูตามความสามารถที่หลากหลายของครูจำนวนมาก และเป็นการสะท้อนถึงความสำเร็จในการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ยังผู้เรียน

- การประเมินเข้าสู่วิทยฐานะของศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร

เข้ากับผลการปฏิบัติงานแทนการใช้ผลงานทางวิชาการ

กำหนดหลักเกณฑ์การเกษียณอายุของครูในช่วงเดือนกันยายน

ให้สามารถสอนได้จนครบเทอม หรือจ้างต่อเป็นครูอัตราจ้างสำหรับครูที่มีความรู้

ความสามารถและครบกำหนดเกษียณอายุราชการ

ปรับปรุงระบบการนิเทศก์ เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็น

พี่เลี้ยงให้กับครู และสร้างเครือข่ายจัดการความรู้ระหว่างกลุ่มครูในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งจัดให้

มีระบบนิเทศก์ภายในโรงเรียนของตนเองเพื่อเป็นการช่วยพัฒนากระบวนการสอนของครู

ด้วยตนเอง

ปรับปรุงกฎเกณฑ์การเกษียณอายุราชการเพื่อให้สามารถสอนต่อ

ให้ครบปีการศึกษา โดยต่ออายุครูให้เกษียณหลังเดือน ต.ค. ไปเป็นเดือน มี.ค. ถัดไป

☐ ผู้รับการศึกษา

❖ สภาพปัญหา

ผู้รับการศึกษาหรือนักเรียน คือเป้าหมายของกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมด เพื่อให้ได้คนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ไม่ก่อปัญหาให้กับสังคม มีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ในสังคม รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า สภาพปัญหา ในปัจจุบันยังมีปัญหาในเรื่องของการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของผู้รับการศึกษาได้ตามสาขาที่ต้องการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังต่ำกว่ามาตรฐาน การขาดทักษะความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้ที่สำเร็จการศึกษา และค่านิยมการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากกว่าสายอาชีวศึกษา โดยพิจารณาจากปัจจัยผลตอบแทนหลังสำเร็จการศึกษาเท่านั้นทำให้เกิดปัญหาการว่างงานในขณะที่ขาดแคลนแรงงานในระดับอาชีวศึกษา

❖ กรอบความเห็นร่วม

เพื่อให้ได้คนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ได้มาตรฐานการศึกษาในทุกระดับการศึกษา มีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้ในสังคม การปฏิรูปในประเด็นผู้รับศึกษามี 3 เรื่อง ได้แก่ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษา ยกกระดับคุณภาพของผู้รับการศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดปริมาณของผู้รับการศึกษา

➤ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษา

เป็นการสร้างโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง จัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา อย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะเด็กที่มีฐานะยากจน ผู้ด้อยโอกาส พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ที่อยู่ในความลำบากบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่าง วัฒนธรรมได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค เพื่อสร้างโอกาส ต้นทุนชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมให้คนไทยได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาทางเลือก ให้เป็น การศึกษาตลอดชีวิต โดยสามารถในการจัดกลุ่มของข้อเสนอได้ดังนี้

 จัดโอกาสทางการศึกษาที่มีความเสมอภาคและความเหมาะสมเพื่อ สร้างทุนมนุษย์ลดความเหลื่อมล้ำ โดยการให้ความสำคัญกับกลุ่มต่างๆดังนี้

- ในกลุ่มเด็กที่ต้องการการศึกษาเป็นพิเศษ โดยการ จัด การศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ หรือการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติโดยมีการเน้นความสำคัญ เฉพาะรายบุคคล ได้แก่

- กลุ่มผู้พิการทุพพลภาพที่ต้องการการศึกษาเป็น พิเศษ

- กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ ซึ่งจะต้องจัดการศึกษา ให้เหมาะสมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

- ในกลุ่มของชนชาติต่างๆ และเรื่องของการจัดระบบ

การศึกษาให้เด็กต่างด้าว

- โครงการศึกษาสำหรับผู้ที่ยกเว้นและหลุดออกจากระบบ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการเฉพาะ

นโยบายการเรียนฟรี 12 ปี ให้มีการจัดการเรียนฟรีจริงๆ โดยไม่เสีย

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก เพื่อป้องกันนักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา โดยรัฐบาลจะต้อง

อุดหนุนโรงเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนเล็กในชนบท และชุมชนแออัด รวมทั้งต้องมีทุนค่าใช้จ่าย

ด้านอื่นๆที่ไม่ใช่ค่าเล่าเรียนกับคนยากจนด้วย

ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตซึ่งสามารถรวมระบบการศึกษาในระบบ

ต่างๆ เข้าด้วยกันดังนี้

- ส่งเสริมให้การศึกษาทุกระบบสามารถมีการถ่ายโอนผล

การศึกษา หรือการเปรียบเทียบประสบการณ์เป็นผลการศึกษา ได้อย่างคล่องตัว

เน้นการศึกษาสำหรับกลุ่มแรงงาน และกลุ่มผู้สูงอายุให้ได้รับการศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติม

อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีทักษะการดำรงชีวิตและ

ทักษะการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อเติมเต็มระบบการศึกษา รองรับการเป็นสังคม

แห่งการเรียนรู้

- ปรับปรุงการบริหารจัดการการศึกษานอกโรงเรียนให้มี

ประสิทธิภาพให้สามารถบริหารจัดการของ กศน. เพื่อการขยายโอกาสทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มอัตราส่วนของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้สมัครเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรสามัญให้สูงขึ้น

 ส่งเสริมเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานประกอบการ ในลักษณะของโรงเรียนในโรงงานเพื่อยกระดับแรงงานในสถานประกอบการให้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน

 ปรับปรุงจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างมีความเสมอภาค เพื่อความเหลื่อมล้ำ (ชนชั้น) ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

 การปรับเงินอุดหนุนรายหัวในทุกระดับและทุกประเภทอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อจะลงมายังตัวผู้เรียนโดยตรง

 ปฏิรูปกองทุนของผู้เรียนที่ต้องการโอกาส ถึงแม้ว่ารัฐมีการจัดสรรงบประมาณให้กับกระทรวงศึกษาธิการในปริมาณที่มาก แต่เป็นไปเพื่อการบริหารจัดการในส่วนอื่นๆ เช่นงบประมาณที่ให้กับตัวนักเรียนมีน้อย ดังนั้นจึงควรจัดสรรงบประมาณให้ถึงตัวนักเรียนโดยตรง เช่น การจัดทำคู่มือการศึกษาให้เด็กด้อยโอกาส เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้บริการการศึกษาได้ตามต้องการ ตามความเหมาะสมของผู้รับการศึกษาเอง หรือการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการเงินในลักษณะของกองทุนสำหรับการกู้ยืมเพื่อ

การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์ไปเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยใช้มาตรการดังนี้

- ทบทวนกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยการรวมเข้ากับกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ซึ่งมีจุดเด่นคนละด้านเพื่อการใช้เงินลงทุนให้ผู้กู้ตอบสนองกับความต้องการของแรงงาน และการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา

- ปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้กู้ยืมให้มีความสัมพันธ์และครอบคลุมการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) กระบวนการคัดเลือก (Screening Process) และการกำกับดูแล ตรวจสอบ (Investigation) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้

- กำหนดกฎ ระเบียบ ในการจัดการ และการติดตามหนี้ ค้างชำระของกองทุน อาจเชื่อมโยงเข้ากับเลขประจำตัวประชาชนเพื่อร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในการติดตามหนี้สินสำหรับผู้ค้างชำระที่มีรายได้เพียงพอ

 นำงบประมาณมาจัดทำเป็นคู่มือการศึกษาให้ผู้รับเลือกรับบริการทางการศึกษาตามความต้องการ

➤ ยกระดับคุณภาพของผู้รับการศึกษา

เพื่อให้ผู้รับการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีมาตรฐาน และสำเร็จการศึกษา ออกมาเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพแก่สังคม สามารถประกอบอาชีพ และดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีข้อเสนอดังต่อไปนี้

✚ ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนเพื่อให้สามารถ มีผลสัมฤทธิ์ในวัยเรียนระดับปฐมวัยสูงขึ้น มีความสามารถในการคิด สังเกต และแสวงหา ความรู้ในช่วงเวลาทองแห่งการเรียนรู้

✚ ส่งเสริมทักษะเชิงคิด ให้สามารถคิดวิเคราะห์เป็นการพัฒนาให้ผู้รับ การสอนมีทักษะเชิงคิดซึ่งเป็นลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบการ และตลาดแรงงาน

✚ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้ผู้รับการสอนมีผลการเรียนดีใน ระดับมาตรฐานสากล อ่านออกเขียนได้ และมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาได้ มีลักษณะของการใฝ่รู้ และทักษะในกระบวนการค้นหาความรู้

✚ การมีผู้รับการสอนและผู้สำเร็จการศึกษาที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ ของสังคมดังต่อไปนี้

- ให้ผู้เรียนได้ซึมซับ ในเรื่องของการมีคุณธรรมและ จริยธรรม การดำรงชีวิตตามหลักศาสนา และวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม เป็นบุคคล อันพึง ประสงค์ของสังคม

- การมีสำนักรับผิดชอบบ่งชี้ถึงการทุจริตคอร์รัปชันอันเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของสังคม ไม่ก่อปัญหาที่มีสำนึกการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือสังคม สามารถดำรงชีวิตได้ในสังคมท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง

- สร้างคุณค่าปลูกจิตสำนึกใหม่ให้กับนักเรียนให้มีความสำคัญกับกระบวนการคิดที่แตกต่าง ปลูกฝังจิตสำนึกรักประชาธิปไตย สิทธิและหน้าที่โดยเฉพาะสำนึกในหน้าที่ความเป็นพลเมือง การรู้จักสามัคคี เน้นให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทุกด้านเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม คิดเป็น คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาเป็น

- ได้รับการปลูกฝังให้มีลักษณะตามค่านิยม 12 ประการคือ (1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง (4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม (6) มีศีลธรรมหวังดีต่อผู้อื่น (7) เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตย (8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย (9) ปฏิบัติตามพระราชดำรัส (10) ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ และ (12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม

 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน คือ ผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีความสามารถในการแข่งขันด้านการประกอบอาชีพ มีมาตรฐานฝีมือแรงงาน มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการ และความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

 เสริมสร้างความสามารถในการปฏิบัติงานทำที่เหมาะสมตามความรู้ ความสามารถมีทักษะในการประกอบอาชีพเพียงพอ เป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการและ ตลาดแรงงาน และสามารถมีความรู้เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้หากต้องหลุดออกจาก ระบบการศึกษาไปก่อน

➤ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดปริมาณของผู้รับการศึกษา

เป็นวางแผนการจัดกำหนดเป้าหมายของผู้รับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ออกมาเพื่อรองรับกับนโยบายในการพัฒนาประเทศ และรองรับกับตลาดแรงงาน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทิศทางของการพัฒนาประเทศโดย สรุปลุ่มของข้อเสนอได้ดังนี้

 จัดทำระบบติดตามผู้สำเร็จการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อ สร้างฐานข้อมูลสำหรับการวางแผนในการพัฒนา ส่งเสริม และกำหนดปริมาณผู้สำเร็จ การศึกษาที่เหมาะสม

 การจัดปริมาณของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีปริมาณที่เพียงพอแก่ ความต้องการของตลาดแรงงานทุกระดับและเหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบันเป็นไปตาม ทิศทางของการพัฒนาประเทศ โดยการร่วมมือกับผู้ประกอบการไม่ให้เกิดการสูญเปล่าใน การศึกษา โดยคำนึงถึงปัจจัยจากความต้องการแรงงาน เช่น

- ความต้องการผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี มากกว่าสายสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์

- ความต้องการแรงงานชั้นฝีมือจากระดับอาชีวศึกษามากกว่าระดับอุดมศึกษา

 รัฐบาลและหน่วยที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการเรื่องปรับลดสัดส่วนของการศึกษาระหว่างสายสามัญกับสายอาชีพให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยให้มีกรอบเวลาให้ชัดเจน

 ปรับเปลี่ยนค่านิยมการเรียนอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนอัตราส่วนของผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับการแก้ไขปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแต่ขาดแคลนแรงงานในระดับอาชีวศึกษา โดยกระบวนการดังนี้

- จัดตั้งสถาบันเทียบคุณวุฒิตรฐานวิชาชีพในการปฏิบัติงานของผู้ที่จบ ปวช. ปวส. ที่สามารถตีราคาค่าตอบแทนจากฝีมือและความสามารถ และเป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการ

- สถานศึกษาควรจัดเป็นกลุ่ม (Cluster) สร้างความเป็นเลิศทางฝีมือให้กับนักเรียนในสาขาที่แตกต่างกันในแต่ละแห่ง เป็นเอกลักษณ์ มีความเฉพาะตัว เป็นหลักสูตรแบบเข้มข้น เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง

 การปรับระบบอาชีวศึกษาควรมี 2 ระบบทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส. เพื่อที่จะเน้นการส่งเสริมให้ตรงความต้องการ คือ หลักสูตรที่ 1 สำหรับผู้เรียนที่ต้องการเรียนต่อ เป็นหลักสูตรแบบ Intensive เน้นการเรียนต่อโดยมีการเพิ่มการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้สูงถึงระดับปริญญาตรีและสูงขึ้น และหลักสูตรที่ 2 สำหรับผู้ที่ต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

❑ การวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

❖ สภาพปัญหา

ปัจจุบันโลกมีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทุกๆด้านเป็นอย่างมาก และเป็นการเปลี่ยนผ่านยุคของการปฏิวัติการสื่อสารเข้าสู่ยุคแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงให้ความสนใจกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เป็นพลังในการเสาะแสวงหาองค์ความรู้ สำหรับการแก้ไขปัญหาและและใช้หาหนทางในการพัฒนา อันจะนำไปสู่การการสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ซึ่งประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับพลังอำนาจในด้านนี้เช่นเดียวกันและได้มีความพยายามเร่งผลักดันให้มีการวิจัยและพัฒนา และการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม แต่กลับพบว่า สภาพปัญหา ในปัจจุบันยังมีปัญหาในเรื่องของระบบ แนวคิด กระบวนทัศน์ในการพัฒนา ตั้งแต่ระดับนโยบายบริหารจัดการ ไปจนถึงระดับปฏิบัติการ ขาดแคลนทรัพยากรเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ปัญหาในโครงสร้างพื้นฐานโดยทั่วไป และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปัญหาด้านกำลังพลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปัญหาคุณภาพของผลงานที่ยังออกมาไม่ดีเพียงพอ การขาดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ และการขาดการบูรณาการในทุกระดับ

❖ กรอบความเห็นร่วม

เพื่อให้ได้การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา อย่างเป็นรูปธรรม การสนับสนุน การสร้าง องค์ความรู้ใหม่ รวมไปถึงการสร้างคนที่มีจิตวิสัย และมีความรู้ทักษะการวิจัย ครอบคลุมทุกสาขา มีการจัดการความรู้ที่ได้รับ เพื่อให้สามารถนำเอาความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ ประโยชน์เชิงวิชาการ ชุมชน สังคม เศรษฐกิจและเพื่อพัฒนากระบวนการในทุกภาคส่วน มีการใช้ความรู้เป็นฐานสร้างพลังในตนเอง โดยมุ่งเป้าที่ผลผลิต เพื่อลดการพึ่งพา และการมี ภูมิคุ้มกันเสริมความแข็งแกร่งในตนเอง และการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการใช้ กระบวนการดังต่อไปนี้

➤ การสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา เพื่อแสวงหาความรู้มาใช้โดยการวิจัยและพัฒนาที่มีใช้ เฉพาะด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปทุกสาขาวิชา เช่น สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เป็นต้น โดยจุดมุ่งหมายก็คือ การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ตามระเบียบการวิจัย เพื่อให้ได้คำตอบที่มีความแม่นยำเชื่อถือได้ เพื่อนำมาใช้ในส่วนที่ เกี่ยวข้อง การแก้ปัญหาหรือการหาหนทางในการพัฒนา และยังคงคำนึงถึงความเชื่อมโยง ระหว่างการวิจัยในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและ พัฒนาจึงเป็นการเตรียมความพร้อมในการวิจัยและพัฒนาในส่วนต่างๆ สนับสนุนการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ขัดขวางการวิจัยและพัฒนา การเตรียมความพร้อมทาง

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดกระบวนการวิจัยและพัฒนา และการนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้งาน โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

 สนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นในทุกองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในในกระทรวงวิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพลังงาน และเพิ่มบทบาทการทำงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ให้มีการส่งเสริมเทคโนโลยีและมอบทุนเพื่อการวิจัยอย่างบูรณาการ และขยายการเชื่อมโยงงานวิจัยของภาครัฐและเอกชนมากขึ้น

 การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีข้อเสนอวิธีการดังต่อไปนี้

- จัดให้มีองค์กรภายในขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริม/ประสานงาน/ในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในทุกสาขา

- จัดให้มีนโยบายและแนวทางดำเนินการวิจัยของชาติ ที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติตามได้อย่างต่อเนื่อง

- จัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยในปริมาณที่เหมาะสม

- ปรับปรุงการบริหารการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐบาล เพื่อให้ผลการวิจัยและพัฒนา มีผู้นำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง โดยใช้วิธีดังนี้

- ให้ผู้วิจัยร่วมกับผู้ที่จะใช้ผลการวิจัยเสนอหัวข้อและ

โครงการวิจัยร่วมกัน

- ให้ผู้ที่ใช้ผลการวิจัยเป็นผู้ร่วมออกค่าใช้จ่ายในการวิจัย

และพัฒนานั้นด้วย

➤ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีบทบาทโดยตรงกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการเกษตรกรรมอันเป็นรากเหง้าเดิมของสังคมไทย การผลิต และภาคอุตสาหกรรมหรือบริการ ดังนั้นการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงเข้ามามีบทบาทต่อการสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการแข่งขันในตลาดได้โดยการสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้แก่สินค้าของผู้ผลิตในภาคอุตสาหกรรมจากการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีต่อยอดจากเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิม นั่นคือ การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดทั้งสายของกระบวนการผลิต หรือแม้กระทั่งการเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Productive Capacity) ซึ่งจะส่งผลถึงสภาพเศรษฐกิจของชาติ อันนำมาซึ่งความมั่งคั่ง ความผาสุก กินดีอยู่ดีของคนในชาติโดยตรง ซึ่งสามารถในการจัดกลุ่มของข้อเสนอได้ดังนี้

 การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยวิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้

- การกำหนดนโยบายและการจัดทำแผนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระยะยาว รวมทั้งพัฒนาระบบดัชนีชี้วัดของนโยบายและแผนนั้น

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึง กฎหมายและระเบียบ

ข้อบังคับที่จำเป็นต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดเทคโนโลยีจาก

ต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีภายในประเทศอย่างแท้จริง

- พัฒนาระบบข้อมูลและข้อเสนอแนะทางวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี

การพัฒนากำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมาเป็นฐานของการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความเข้มแข็ง

การส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

- ใช้มาตรการทางภาษีอากรเพื่อส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามี

ส่วนร่วมในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- การใช้มาตรการทางสิทธิทางปัญญา เพื่อให้เกิดประโยชน์

สูงสุดกับเจ้าของผลงานวิจัย

- รัฐจะต้องให้การสนับสนุนโดยตรง และอำนวยความสะดวก

ในทุกด้านกับภาคเอกชน

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ